

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

CITIȚI IN PAG. 6-7:

CONFRUNTARE CU CIVILIZAȚIA VIITORULUI

de Ion Ciofu

- Soarele aprinde becurile
- Recordul absolut al vitezei
- Savanții anului 2000

IN ACEST NUMĂR:

Zilele
culturii

românești
în U.R.S.S.

de prof. dr.
Alexandru Balaci

Destinul
unei țărănci

de Lia Epureanu

Argintatele
turnuri care
domină
cîmpia

de C. Bozbici

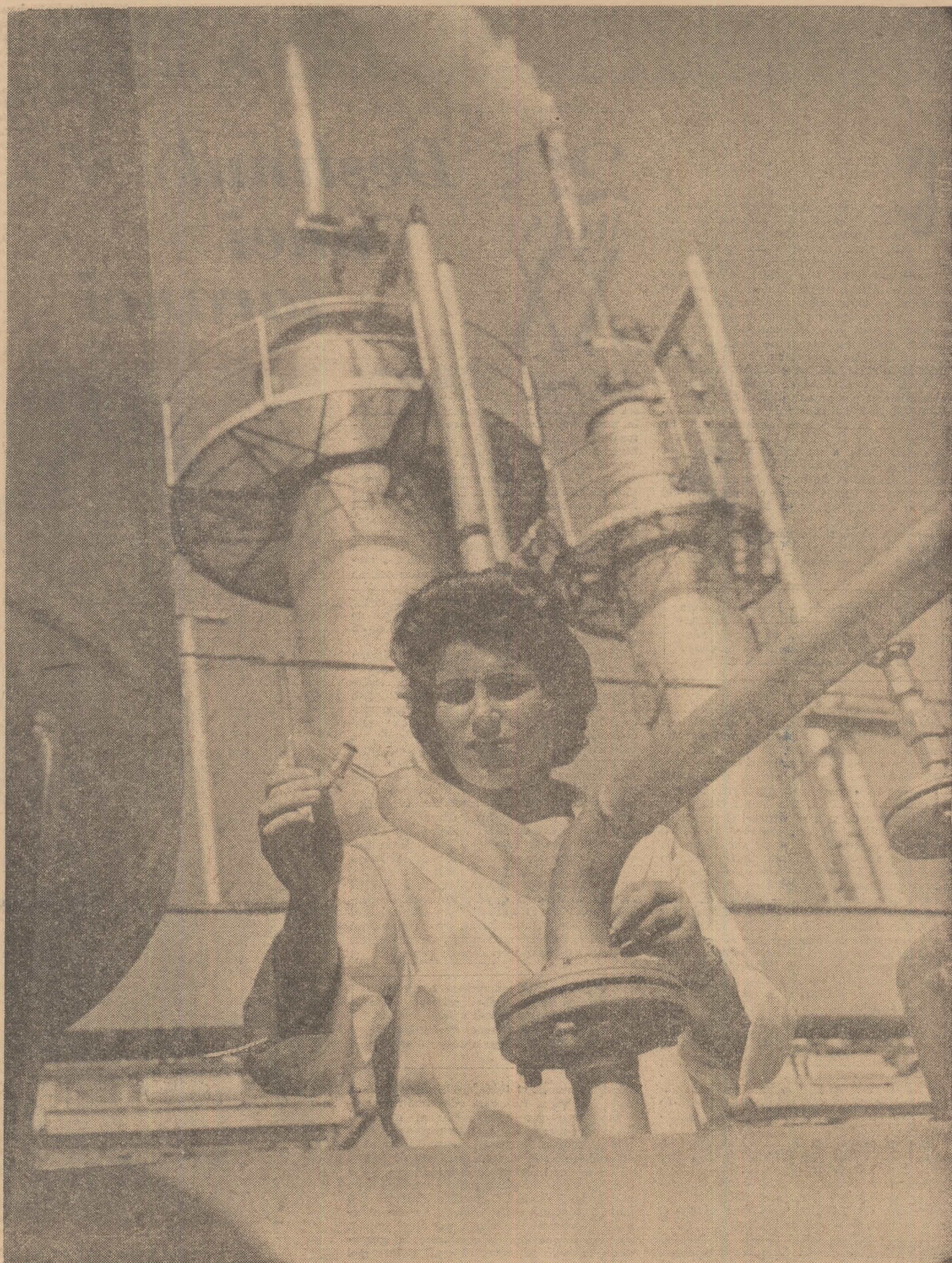
ANUL XX

33

(1013)

14 august 1964

12 pagini, 1 leu

La uzina de fire și fibre sintetice din Săvinești, laboranta Adela Cei verifică o probă

...sutele de hectare cu cereale ale colectivelor

voltarea și înflorirea gospodăriei din comuna Hida... Comunistii au ales-o secretara organizației de bază. Din 3 membri de partid cit erau numa' acum doi ani în brigadă, acum sînt 48, dintre care 18 femei. A știut comunistă Onița Păușan să antreneze atît de frumos și bine oamenii, tineretul, utemiștii, a știut să-i îndemne și să-i povățuiască cu vorbă caldă de mamă, a știut să-i certe cînd greșeau, și, fără să se dea de exemplu, ei aveau exemplul ei în fața ochilor, de colectivista harnică și pricepută, care știe să-și îndeplinească tot ce are de făcut, cu toate că e și deputată în

● Față de media recoltei pe țară în perioada 1934—1938, recolta de cereale a fost mai mare în 1951—1955 cu 216 000 de tone, în 1956—1960 cu aproape 1 170 000 de tone, iar în 1961—1962 cu 2 130 000 de tone. În 1963 producția cerealieră a Republicii Populare Romine a întrecut cu 700 000 tone pe cea din 1962, atingînd un total de 10 400 000 de tone.

sfatul popular comunal, și membră în comitetul raional și regional al femeilor, cu toate că avea de hrănit și spălat și îngrijit patru prunci, acasă...

Dintre copiii Oniței, toți sînt ca ea: muncitori și buni și deschiși la inimă, și săritori la nevoia altuia. Aurel, cel mai mare, e învățător. Gusti are calificarea de electrician și lucrează toată săptămîna, — doar duminica vine acasă, la măicuța —, lucrează pentru ca satele de pe Valea Almașului să fie toate electificate, cît mai iute... Ionaș e elev al Centrului școlar agricol de la Turda, secția horticolă. L-a trimis gospodăria agricolă din Hida, doar au atîta nevoie de meșteri horticoli și viticoli: pe dealurile din preajmă, altădată „vîntura apelor”, cum se spunea — au făcut terase largi pe care au plantat livezi de pruni și meri și peri și vii din soi nobili...

Iar Marinică, mezinul, abia la toamnă va merge la școală. Măicuța, însă, îl învață și pe el, cum i-a învățat pe „bădiucu Aurel și pe bădiucu Gusti, și pe bădiucu Ionaș” cinstea și omenia și dreptatea...

Îl învață și pe el, pe Marinică, „cel mai mic, cel mai drag”, cum se spune, ceea ce-i dictează inima ei de mamă, de comunistă, de colectivistă. Ceea ce i dictează inima ei de femeie simplă, dintr-un sat depărtat din podișul someșan, așa cum atîtor altor femei din patria noastră le dictează inima lor cinstită și simplă...

Lia Epureanu

Casa ei e ultima din sat. Adică a fost ultima. Că acolo, peste luncă, la „stînoaică”, cum se spune în Raciș, oamenii au început de cîțiva ani încoace să-și ducă case noi, de cărămidă, largi și trainice, case de colectivști. Dar înainte, în locul acela, peste Almaș, peste luncă, în marginea dealului pe unde hohoteau puhoaiile primăverii, „viitura apelor”, acolo se așezau doar oameni săraci, care n-aveau vatră de casă în sat. Acolo s-a așezat, de mult, și Onița Păușan. Ea și cu omul ei au durat cu „mînurile” lor o căsuță de lut, c-o tindă și-o odaie, cu tirnaț și ocol. Casă de oameni săraci. Acolo a născut și a crescut Onița patru feciori: pe Aurel, pe Gusti, pe Ionaș și pe Marinică...

E-o casă în care te simți bine: casă de oameni cinstiți și muncitori, darnici și buni la suflet. Onița a impregnat atmosfera asta locului, casei, celor din jurul ei. Tot ea și a deprins pruncii să fie buni și harnici, modesti și săritori la nevoia altuia, oricine ar fi cel care ar avea nevoie de un lucru sau de inima ta...

Înaltă și slabă și blondă, — sub basmauă eernită de văduvă, părul Oniței a început să încurîntească, — femeia aceasta răspîndește

● La sfîrșitul lui 1963, agricultura socialistă a Romîniei democrat-populare dispunea de 65 000 de tractoare, 61 600 de semănătoare mecanice și 32 100 de combine cerealiere.

în jur bunătațe, optimism și bună-cuviință. Oamenii din sat, din comună sau chiar din regiune, o respectă, îi poartă vorbe de cinstire și laudă, acum...

Dar n-a fost totdeauna așa. Pînă prin '948—'949, n-o luau în seamă, socotind-o: „No, o nevastă ca toate nevestele, cu grijii și năcazuri pe cap”... Dar puțin mai tîrziu, „nevasta asta cu grijii și năcazuri și prunci pe vatră” a început să se „conturbe” nu numai de grijile dumneaiei, ci și de ale altora, ale vecinilor, ale întregului sat. Intii și-ntii, cu îndiguirile. Că umbla, — unde s-a mai pomenit pînă atunci în satul lor, în Raciș, să umble o muiere singură — adică nu chiar singură, ci împreună cu doi oameni, ba chiar cu doi comunisti — din casă în casă și îndemna poporul la muncă pentru salvarea ogoarelor de pe vale?! Că-n primăvară, după „viitura apelor”, se umfla Almașul și dădea peste maluri, peste ogoarele sărace de mălai și grîu din luncă. Și Onița și cu tovarășul Pop și cu tovarășul Micălea umblau din casă-n casă să scoată oamenii, să dureze dig, să sape canale, să rodească de-amu'nainte lunca așa cum n-o rodit ea în veci. Au ieșit oamenii, au durat opreliști pentru Almaș, au muncit și-au văzut în primăvara și-n toamna următoare că femeia aceia, nevasta lui Păușan, avusese dreptate să umble cu tovarășii comunisti, că lucru ce l-au zis dumnealor atunci, s-a dovedit „mîntenaș” de folos...

Dar nevesta lui Păușan nu s-a mulțumit cu atît. Atunci cînd a ieșit hotărîre de la partid să se facă întovărășiri și gospodării agricole colective, tot Onița asta a lui Păușan a înțeles prima dintre femei că spre folosul lor, al oamenilor, e și hotărîrea asta, cum au fost și cele de pînă atunci ale partidului...

Onița povestește astăzi rîzînd. Și știe să rîdă femeia asta într-un fel cald și omenesc, așa, din toată inima:

— Că așa a fost, atunci, la întovărășire:

23 AUGUST XX Destinul unei țărănci

numa' eu m-am dus, și înc un comunist, și tovarășu' inginer, cu lanțu', să măsurăm perimetrul întovărășirii. Cereri — puține. Da' am avut eu așa un curaj atunci, să nu mă las în urmă, batîr ce-or zice oamenii! Da' oamenii, cînd au văzut ce și cum iese la tovarășie, n-or mai zis nimica. Și nu peste multă vreme, am făcut și colectiva. Nu cu toți din sat, nu! C-așa a fost la început, mai greu, pînă să priceapă oamenii... Da' mic nu mi-era teamă, c-aveam curaj și încredere, știam că-i bine lucru ce-l făceam. Omu' meu, săracu', mă mai suduia: „Tu, nevastă, n-ai prunci bogăți acas' pe vatră, să cați de ei?!”. Da' nu era om rău, săracu', tare pare-mi rău c-o murit anu' trecut! C-așa bine înțelesu-ne-am, ca nime-n lume! Și vedea, săracu', de prunci, îi lăua și le dădea să mînce, cît eram eu la ședinte, că se proiecta colectiva, da' și după ce s-o fost făcut colectiva, c-au fost multe nevoi și greutăți la început, așa ca oriunde...

Azi, gospodăria din Raciș (unificată acum un an și jumătate cu gospodăria agricolă colectivă din comuna Hida) are o avere înfloritoare: 4 000 000 lei fond de bază și peste 3 000 000 venit anual. Construcțiile gospodărești încîntă privirea nu numai a străinului de acele locuri, dar chiar și a dumnealor, a colectivștilor de pe valea Almașului. Că musai să te bucuri cînd vezi cum munca ta crește și înfloreste, și aduce bunăstare nu numai în casa ta, dar și a vecinilor, a neamurilor, a întregului sat! Cînd vezi cît de faine sînt ciurdele de vaci și turmele de oi, și cît de grași sînt porcii de la crescătorie, și cît de bine sînt îngrijite găinile și puii de la fermă, și cît de devreme se coc roșiile și ardeii și vinetele și „dubleții” (pepenii) din grădina de legume de pe valea Almașului, și cînd mai știi că toate astea, pe lingă sutele de hectare cu cereale, grîu și mălai și plante tehnice, tot dumentale îți aduc venit, apoi cum să nu te duciri, cum să nu cînstesti cu vorbe de laudă și omenie pe cei care au pus suflet și

● În 1963 s-a utilizat o cantitate de aproape două ori mai mare de îngrășăminte chimice decît în 1959. În 1965 consumul anual de îngrășăminte chimice va atinge aproape 2 milioane de tone.

inimă și muncă și încredere nemăsurată ca toate acestea să fie astăzi adevărate?!

Iar printre ei e și Onița Păușan, din satul Raciș al comunei Hida, din regiunea Cluj... Femeia aceasta inimoasă și harnică, darnică și dreaptă, care știe să muncească atît de fain și să nu se dea în lături de la orice lucru, chiar dacă altora li s-ar părea peste muncă, pe care-l apucă dînsa... Oamenii o cînstesc și-o laudă și-i poartă astăzi respect. Au ales-o deputată comunală, au ales-o, pe drept cuvînt, membră în consiliul de conducere al gospodăriei agricole colective, că multul suflet mai pune dumneaiei, tovarășa Onița Păușan, vădană cu patru prunci din Raciș, pentru dez-

Iuri Reiner: „Țăran cu bicicletă” (fus-șcurare) (Din expoziția deschisă anul trecut la Moscova de artiștii plastiei sovietici care au vizitat Romînia)

Se schimbă
fața Olteniei

Argintatele turnuri care domină cîmpia

Omul acesta se scula dis-de-dimineață și apărea pe străzi o dată cu primul tramvai. Oploșit prin ganguri, sub mesele din piețe, sau la coana Dora care-i închiria pentru o noapte un pat în acaretul de vară, purta sub ploaie sau soare — după cum era cazul — cobilița cu zarzavaturi. Pe la amiază, glasul îi era răgușit ca o scîrțitoare, fața plină de praf și sudoare. Numai în colțul gurii îi stăruia un dram de fericire omenească: un zîmbet. Cîștigase, n-are importanță cum, cîtiva lei, sumă necesară ca să plătească încă douăzecișipatru de ore de viață. Olteanul — numele generic al omului cu cobilița de altă dată — se mai plimbă și azi matinal pe străzile mahalalelor, dar numai în laviurile sau gușele pictorilor timpului, care rămîn excelente documente de viață. Altfel noi l-am uitat.

Călătorul care străbate Oltenia zilelor noastre, se întreabă cu cea mai sinceră nedumerire cum oare un milion și jumătate de oameni au putut să suporte, în trecut, o atare mizerie, cînd pămîntul pe care călcau le oferea, dacă nu totul, măcar o bună parte din acele bogății care-i pot îndestula și mulțumi.

LA 20 DE MINUTE DE CRAIOVA

De cîtiva vreme bătrîna cetate a Banilor olteni cunoaște dimineți mai agitate. Circulația a sporit simțitor și în stații autobuzelor nu mai prîdidesc cu transportul călătorilor. Privind cu atenție pe acești oameni grăbiți, ghicești, nu fără oarecare greutate, din comportarea lor, din felul lor de-a fi, că s-au acomodat de curînd vieții citadine. Omul ogoarelor s-a metamorfozat într-un om al industriei, dar mai păstrează, vag, deprinderile de țaran. Călătorînd cu ei în mașină, după douăzeci de minute, cobori la Ișalnița, la combinatul chimic.

Aici au fost, numai cu cîtiva ani înainte, grădini de zarzavaturi și lanuri întinse de porumb. Grădinarilor care își petreceau zilele printre tomate și rădăcinoase comestibile nu le trecea prin mîntă că nu departe, în adîncuri, zace o uriașă bogăție naturală, care, prelucrată, dă forță roditoare pămîntului și vigoare plantelor. O dată descoperită, această bogăție, gazul metan, a hotărît și destinul locului, și destinul multor sute de oameni din satele Olteniei. Dacă se numește miracol renașterea unui oraș, atunci nu greșim dacă afirmăm că pulsul Craiovei bate mai repede și mai puternic și datorită acestui uriaș combinat chimic, care își anunță prezența din depărtare prin imensele și argintatele sale turnuri care domină cîmpia.

Ai nevoie de cunoștințele unui specialist ca să descrie tot ce se întîmplă aici, să înțelegi grandioasa metamorfoză a gazului metan. Specialistul îți va da acel simbur rațional care te ferește de uluirea călătorului, frapat doar de conductele fără sfîrșit care aleargă singure sau în cupluri prin aer, pe pămînt sau sub sol, făcînd grațioase și neașteptate ochului. Pe verticală sau pe orizontală metalul și-a durat castele de o nebănuită frumusețe, dantelă de oțel, care aduce uneori cu o pinză a unui pictor abstractionist.

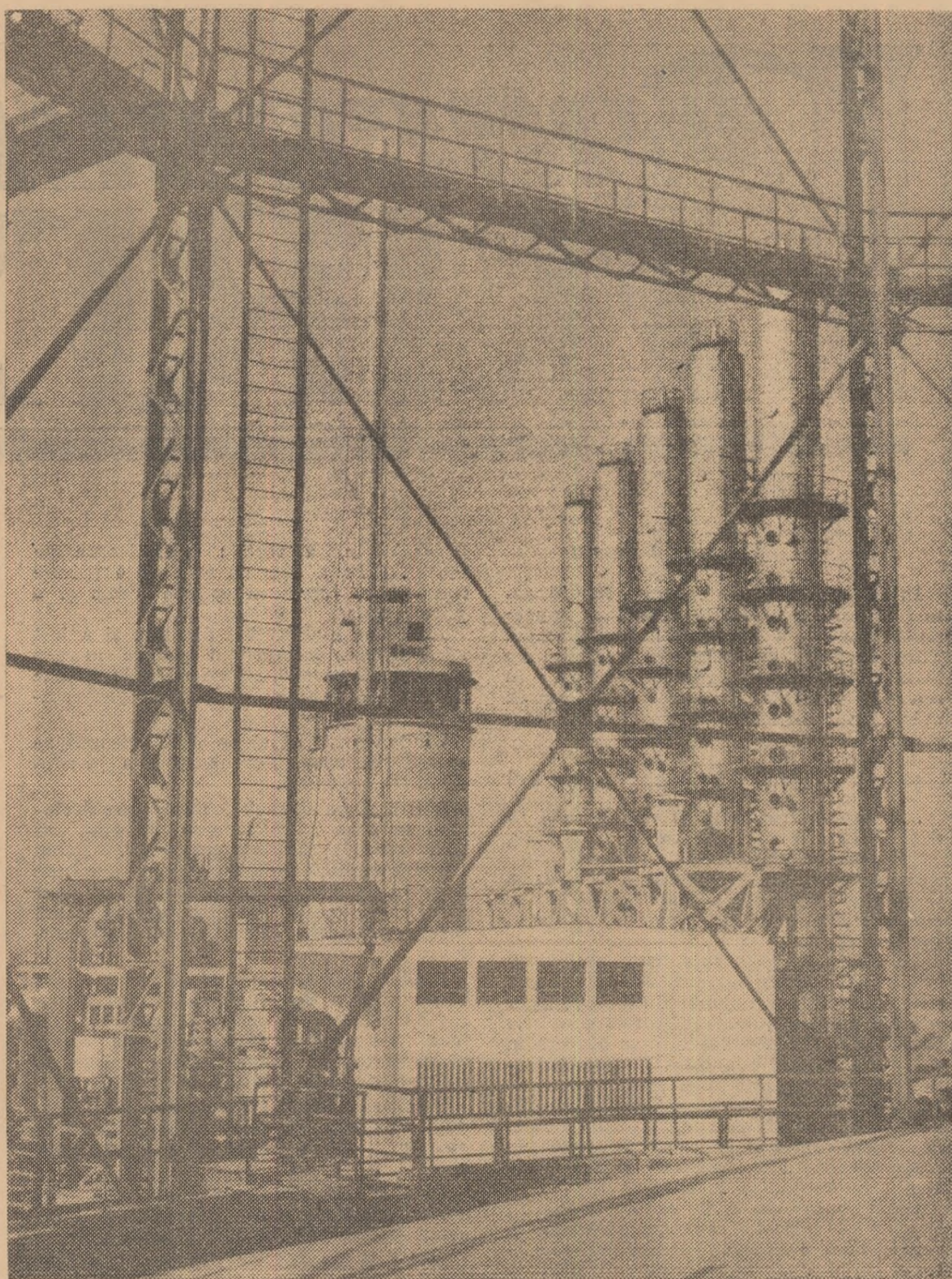
În fond, tot ce se petrece în lumea intimă a coloanelor care sfidează cerul sau în cea a conductelor e în același timp și simplu, și complicat, ca orice proces care are loc în sfera petrochimiei. Combinatul chimic craiovean este caracterizat prin două mari linii tehnologice: linia anorganică pe bază de amoniac obținut din gaz metan și gaz rezidual, care cuprinde șase fabrici, și linia organică, pe bază de acetilenă obținută prin oxidarea parțială a gazului metan, care însumează opt fabrici. Precizările de față sînt absolut necesare pentru acela care pășește prima oară în acest imperiu al chimiei.

CE RAMINE ÎN AMINTIRE?

Dar să revenim, deocamdată, la oameni, la constructorii combinatului. Să răscolim puțin memoria lor pentru a descoperi, pe cît e cu putință, momentele pe care ei nu le vor uita niciodată și care și astăzi, ca și atunci, în clipele dramatice, îi impresionează.

...La început nu erau aceste drumuri pe care camioanele aleargă în voie, ci doar pîrtii adînc frămîntate de șenile. Era în primele luni de la începerea montajului și două coloane „absorber“, înalte aproape de 50 de metri, trebuiau transportate de la rampă. Să cari 60 de tone de metal peste un cîmp care a suportat numai greutatea plugului e o întreprindere grea. Pămîntul geme și se scufundă și roțile încremenesc neputincioase. Oamenii caută febril soluții tehnice. Se construiesc suporturi speciali, tip

23
AUGUST
XX

Combinatul chimic Craiova. Coloane de sinteză ale fabricii de acid azotic

sanie și role. Tractorul se opintește și pămîntul plînge sub greutatea metalului, dar colosul de metal înaintază încet, poate prea încet pentru marea nerăbdare a oamenilor. Ceasurile se scurg și trece o zi, apoi alta. În sfîrșit, coloanele ajung la locul de montaj...

„Eram la jumătatea muncii noastre“, își amintește maestrul Petcu Nicolae. Continuîndu-și povestirea, trăim alte zile de încordare și vedem parcă a ceea ce coloanele se ridică încet spre înălțimi. Privindu-le acum, impresionante monumente de fier, nici n-am fi bănuțit că

Oltenia a realizat, în numai cinci săptămîni din cursul anului 1962, o producție industrială globală, echivalentă cu producția industrială pe întregul an 1938.

În perioada 1960—1963, în timp ce media anuală a creșterii producției industriale globale pe întreaga țară a fost de 15 la sută, în Oltenia această medie anuală a atins 16,1 la sută.

efort, cîtă îndrăzneală și cîtă gîndire au cheltuit oamenii, ca ele să strălucească semețe în soarele verii.

Privită de la bază, duza de evacuare a vaporilor de azot îți amintește de coloana fără sfîrșit a lui Brîncuși. Înaltă de 110 metri, ea parcă străpunge cerul și se pierde în infinit și fără îndoială că este una din cele mai îndrăznețe construcții ale combinatului. Aici au lucrat cei mai iscusiți cătărători din brigada lui Petcu. Depășind înălțimea de 60 de metri, lucrările s-au executat cu dispozitive speciale, anume concepute. Timpul nu mai avea borne, căci, o dată început montajul, oamenii erau obligați să stea pe platformele suspendate la înălțimi amețitoare, pînă cînd el lua sfîrșit. Zece ore, adeseori șaisprezece ore de încordare, împotriva vîntului bescetic, care încerca cu furie și cu tot dinadînsul să măture din calea lui coloana suplă. Și în acele clipe fierul vibra și de pe toată

Un alt mare combinat care va produce anual 400.000 de tone de îngrășăminte chimice este în curs de construcție la Turnu-Măgurele. În cadrul lui vor funcționa 11 unități de producție. Fabrica de acid sulfuric va da primele sale 80.000 de tone la sfîrșitul acestui an.

Opt din viitoarele zece cheiuri ale portului Turnu-Măgurele vor fi legate direct cu combinatul prin benzi rulante. Volumul traficului prin port va atinge un total de 1.500.000 de tone pe an.

întinderea șantierului muncitorii își așteptau privirile cu îngrijorare într-acolo și urmăreau lupta montorilor cu yîntul.

Iată cîteva fapte care vor rămîne fără îndoială în amintirea multora și vor constitui capitole palpabile în viitoarea carte pe care un eventual biograf va încerca s-o scrie.

Ișalnița nu este numai o școală a dexterității tehnice și a curajului, ci și un vast atelier în aer liber, unde plugarul de ieri își schimbă destinul, pășind pe căi noi, necunoscute. La început el a fost deconcertat de această simfonie metalică, la a cărei geneză asista. Dar uluiala și poate voga teamă au dispărut cu timpul, țărani au început să prîndă sensurile metamorfozelor chimice și stimulați au prins să studieze, încadrați în zeci de cursuri. De aceea nu greșim dacă afirmăm că întregul șantier este un adevărat complex de învățămînt. Povestea țărănilor din comuna Pleșoi ar părea de domeniul anecdotei, dacă evidența faptului real nu ar fi martoră. Într-o bună zi au sosit pe șantier șaptesprezece oameni din Pleșoi și... cu sergentul optsprezece! *Sergentul* nu era o invenție sau o metaforă, ci chiar Constantin Ionescu, care avusese acest grad în armată și pe care sătenii l-au ales ad-hoc șef de brigadă și l-au numit simplu, ca odinioară în armată, sergentul! Cei optsprezece pleșoieni s-au calificat și specializat și execută importante zidări din piatră. S-ar putea da multe exemple cum simpli săpători, care au venit doar pentru un sezon să încropească ceva bani, au rămas pe șantier și s-au calificat. Vom cita doar pe doi: Dumitru Preda și Cenciu Constantin; primul este în prezent mecanic, al doilea instalator.

TAINILE METAMORFOZEI

Să ne întorcem din nou la gazul metan și să vedem ce metamorfoze va suferi în instalații. De la început trebuie să precizăm că proiectantul general — IPROCIM — a ales cele mai moderne procedee de fabricație, în care automatizarea și conducerea de la distanță a proceselor tehnologice au preponderanță.

Gazele naturale vor fi transformate în îngrășăminte chimice pe bază de azot și în produse chimice pe bază de azotat de amoniu care, aplicat în agricultură, va fertiliza ogoarele și va da în fiecare an un spor de peste 500 000 tone de griu sau 10 000 000 tone cartofi. Cele 100 000 tone de poliacetat de vinil vor avea multiple întrebunări în industria fibrelor și firelor sintetice, a încălțămîntei și pielăriei, în industria poligrafică sau a lemnului. Lacurile care vor da strălucire mobilierului nostru vor primi de asemenea solvenții și de la Craiova (20 000 tone). Ne-am limitat la înșiruirea numai a cîtorva cifre sintetice de producție. Enumerarea ar putea continua cu alte produse importante ca butanolul, ureea, octanolul etc. Ca să ne facem o imagine mai completă a ceea ce înseamnă combinatul craiovean în comparație cu altele similare, trebuie să arătăm că el va produce cu 150 la sută mai multe îngrășăminte chimice față de combinatul chimic Roznov, cu 300 la sută în plus față de combinatul din Făgăraș și cu 500 la sută mai mult ca cel din orașul Victoria.

În jurul instalațiilor care așteaptă examenul final al probelor tehnologice, pămîntul mai este răscolit de șenilele tractoarelor care transportă utilaje și de dinții uriași ai excavatoarelor care croiesc căi subterane conductelor. Dar nu peste multă vreme vor apare alei asfaltate, peluze de gazon și ronduri de flori. Unii dintre constructorii și montorii vor pleca atunci pe alte șantiere, dar mulți dintre muncitorii de azi vor rămîne aici, tehnicieni și operatori chimiști, să vegheze tainicele metamorfoze chimice.

C. Bozbici

PROCESUL DE LA NÜRNBERG

(Urmare din numărul trecut)

În felul acesta și-a încheiat îndelungata-i carieră una dintre cele mai importante figuri ale imperialismului german. Timp de mulți ani acest om, căruia nu i-au plăcut luminile rampei, a fost în realitate unul dintre regizorii unui șir de evenimente mondiale, mai cu seamă tragedii.

Ușa s-a deschis de optsprezece ori

...30 septembrie 1946. Zi memorabilă în desfășurarea procesului de la Nürnberg. În ziua aceea, completul de judecată, care lucrase toată luna septembrie în camera de deliberare, urma să dea citire sentinței, epilogul istoric al singeroaselor aventuri ale hitlerismului.

La ora fixată, în sala tribunalului au intrat judecătorii. Lordul Jeffrey Lawrence, președintele tribunalului, purta în mână o mapă voluminoasă, în care se afla textul sentinței. Schimbându-se din oră în oră, membrii Tribunalului Militar Internațional au început să citească documentul istoric care, însă, fiind extrem de amplu n-a putut fi terminat în ziua aceea. Așa încât capitolul intitulat „formule ale responsabilității individuale” a fost prezentat în dimineața următoare.

După cum am mai arătat, Schacht, Pappen și Fritsche au fost achitați. A urmat apoi o pauză. Tocmai mă pregăteam să merg la masă, când am aflat că într-o sală a Palatului Justiției avea loc o conferință de presă cu cei ce fuseseră achitați. În sală se afla un mare număr de ziariști din diverse țări, în special americani și englezi. La un moment dat Pappen a fost întrebat ce intenții are, dacă va mai participa sau nu la viața politică. Bătrînul hitlerist a răspuns: „Nu, cariera mea politică s-a încheiat”. Pe atunci nu era greu de crezut acest lucru, căci activitatea sa politică îl adusese foarte aproape de spinzurătoare. În afară de aceasta și vârsta își putea spune cuvântul: Pappen avea aproape 70 de ani. Dar îndată ce a fost eliberat, el a uitat de făgăduielile făcute. În 1947, tribunalul pentru denazificare l-a condamnat pe Pappen la închisoare pe termen lung, dar după numai un an sentința i-a fost revizuită și fostul diplomat al Reichului a fost eliberat. După care el a început să călătorească în Europa Occidentală și să desfășoare o înverșunată propagandă revanșardă, indemnind la restaurarea „vechilui Reich”.

La aceeași conferință de presă, Fritsche, unul dintre cei mai apropiați colaboratori ai lui Goebbels, a făgăduit și dînsul că n-o să mai facă politică. El a devenit voiajor comercial pentru o firmă de produse cosmetice din Paris. Curînd însă Fritsche s-a plictisit să tot facă reclamă parfumurilor și rujului de buze. El se simțea tot mai atras de noile patimi militariste. Așa încît fostul colaborator al lui Goebbels a început să scrie o carte după alta. Susținuta activitate revanșardă a lui Fritsche a luat sfîrșit abia în 1953, cînd a murit.

Dar să revenim în sala de ședințe unde, după pauză urma să se dea și sentința celorlalți acuzați.

La 1 octombrie 1946, la orele 14 și 50 de minute tribunalul a ținut ultima sa ședință. Boxa acuzaților era goală. Căpeteniile naziste fuseseră scoase din sală spre a fi apoi chemate separat ca să li se citească sentința. La această ultimă ședință, fotografierea și filmarea au fost interzise. Era o liniște de mormint. Privirile tuturor erau ațintite spre două uși: una prin care urmau să intre judecătorii, iar cealaltă prin care trebuiau să fie introduși acuzații.

Despre pronunțarea sentinței în cazul lui Göring și Ribbentrop am scris în capitolele precedente. La un moment dat, ușa s-a deschis fără zgomot și în lumina albastră a sălii s-a ivit Rudolf Hess, încadrat de doi soldați. Hess a refuzat să-și pună casca căci cunoștea destul de bine engleza ca să poată înțelege cele spuse.

Președintele a rostit: „Inchisoare pe viață”. Hess a cuprins sala cu o privire inexpressivă, care nu spunea nimic și a părăsit sala.

Apoi ușa s-a deschis din nou și a fost adus Keitel. Militaristul prusac mergea drept ca la paradă. „Condamnat la moarte prin spinzurătoare” — a rostit președintele.

Cînd a auzit că și pe el îl așteaptă aceeași pedeapsă, Rosenberg și-a pierdut definitiv controlul.

Iată-l și pe Franck, călăul care declarase în gura mare că avea de gînd „să facă tocătură din toți polonezii”. Acum fața lui implora îndurare. Chiar și miinile și le împreunase la piept de parcă acest gest ar fi putut schimba sentința, care fusese semnată: „Moarte prin spinzurătoare”.

Apoi a intrat, sau mai degrabă a dat buzna Julius Streicher, pogromistul, corupătorul unei întregi generații de germani. S-a oprit cu picioarele solid infipte în pămînt și cu capul împins înainte ca să audă aceleași cuvinte ca și Franck.

Streicher a fost urmat de Sauckel. Chiar după primele cuvinte „condamnat la moarte...” el s-a întors și a dispărut pe ușa.

Cînd a auzit aceeași sentință, Jodl și-a zmulsc brusc căsca de la ureche și a început să îngăime ceva nedeslușit.

Iată-l și pe Walter Funck. Judecînd după expresia feței, după toată înfățișarea lui, se aștepta și el la pedeapsă capitală. Dar cînd cuvintele salvatoare, „închisoare pe viață” au ajuns pînă la el, Funck a rămas descumpănit, din piept i-a ieșit ceva ce semăna cu un hohot de plîns, a făcut o încercare jalnică, nesigură de a se inclina în fața judecătorilor și a ieșit.

De optsprezece ori s-a închis și s-a deschis ușa.

M-am uitat la ceas. Acele lui argintii

Ultimul drum: spre eșafod

arătau ora 15 și 40 de minute. Procesul luase sfîrșit. Judecătorii părăseau sala intrucit își încheiaseră misiunea.

Doisprezece acuzați au fost condamnați de Tribunalul Militar Internațional la moarte prin spinzurătoare: Göring, Ribbentrop, Keitel, Kaltenbrunner, Franck, Streicher, Rosenberg, Frick, Sauckel, Jodl, Seiss-Inquart și Martin Borman (acesta din urmă a fost judecat în contumacie). Hess, Funck și Raeder au fost condamnați la închisoare pe viață, Schirach și Speer la 20 de ani închisoare, Neurath la 15 ani și Dönitz la zece ani.

În temnița Spandau

Consiliul de Control al Germaniei a respins cererile de grațiere ale acuzaților. În seara zilei de 15 octombrie 1946, colonelul Andrews a vizitat pe fiecare deținut în

parte și i-a comunicat rezultatul. Criminalii hitleriști condamnați la moarte nu mai aveau de trăit decît câteva ore. Sergentul John Woods primise ordin să execute sentința.

Execuția a avut loc în noaptea de 15 spre 16 octombrie 1946. Au fost de față reprezentanți ai U.R.S.S., S.U.A., Angliei și Franței. Din partea presei au participat numai opt ziariști, cite doi din fiecare țară mai sus enumerată.

Cei șapte criminali de război condamnați de Tribunalul Militar Internațional la detențiune pe diferite termene au fost transferați la închisoarea Spandau. E vorba de Rudolf Hess, Walter Funck, Karl Dönitz, Erich Raeder, Baldur von Schirach, Albert Speer și Konstantin von Neurath.

Așadar sumbra temniță Spandau a devenit locul de detențiune a șapte criminali din clica lui Hitler. În închisoare a fost instituită o administrație cvadrupartită. În fiecare lună se schimbă paza: sovietică, americană, engleză și franceză. Chiar de la început, fiecare deținut a primit un număr de ordine. Baldur von Schirach era numărul 1, iar Rudolf Hess numărul 7.

În 1954, autoritățile aliate l-au grațiat pe Neurath, care-și ispășise o mare parte din pedeapsă și trecuse de 80 de ani. După doi ani el a murit. În 1957, a fost eliberat înainte de termen Walter Funck, care stătuse în închisoare unsprezece ani. Iar în 1958, la vîrsta de 80 de ani, a ieșit din închisoare și Raeder.

Așa încît, în momentul de față, în uriașa închisoare Spandau se mai află doar trei deținuți: Hess, Speer și Schirach. Ultimii doi mai au de ispășit aproximativ doi ani. Hess trebuie să rămînă, însă, acolo pînă la sfîrșitul vieții.

Trebuie menționat că, prin locul pe care-l ocupase în ierarhia nazistă, cea mai importantă figură dintre cei șapte deținuți internțișiți la Spandau era Rudolf

au mai trecut de atunci aproape 18 ani de detențiune la Spandau și boala lui Hess n-a progresat. Și acum se mai plînge uneori de dureri de stomac dar, îndată ce i se administrează o injecție, durerea încetează. Se spune că medicul care-și cunoaște bine pacientul îi face injecții cu apă distilată...

Împreună cu Hess, în închisoarea de la Spandau își mai ispășesc pedeapsa Speer și Schirach.

În timpul războiului, numele lui Speer era relativ puțin cunoscut deși în calitate de ministru pentru problemele înarmărilor exercita o mare influență politică și se număra printre naziștii din anturajul lui Hitler. În ultimele zile ale războiului, Dönitz l-a numit pe Speer ministru al economiei în noul său guvern de la Flensburg. După capitulare, ministrul Reichului, îmbrăcat în uniformă cafenie, i-a întâmpinat pe reprezentanții americani cu zîmbetul pe buze:

— Voi fi fericit — a declarat el — să furnizez puterilor aliate toate informațiile de care dispun.

A doua zi, după ce și-a schimbat uniforma cu un costum civil, Speer semăna mai curînd cu un tinăr profesor decît cu un nazist notoriu.

Dar Speer n-a izbutit să scape de pedeapsă cu ajutorul „informațiilor de care dispunea” și, fiind unul din principalii criminali de război, a trebuit să plătească.

În cursul procesului el a încercat să se prezinte nu ca politician, ci numai ca un tehnician cu reale capacități organizatorice. Speer și-a împoșcat bucuros cu noroi colegii din boxa acuzaților. El a grătat atunci că membrii guvernului german apreciau îndeajuns de lucid perspectivele pe care le aveau și că numai Göring mai nădăjduia într-un „happy-end”, închipuindu-și că se bucura de „mare popularitate” în rîndul americanilor. Iată cîteva din caracterizările expresive ale lui Speer: „Goebbels a fost un imbecil”, „Göring — un tilhar”, „Ribbentrop — un clovn”, „Himmler — un monstru”, iar „Sauckel — o fiară”. Numai cînd venea vorba despre el, Speer prefera să tacă plin de „modestie”. Tot timpul cît a stat pe banca acuzaților, a căutat să se comporte în așa fel de parcă numai capriciile războiului l-ar fi aruncat întimplător acolo pe el, un arhitect, om al științei și tehnicii.

Se pare că undeva în adîncul sufletului său, Speer nădăjduia că în acest domeniu complicat, de neînțeles pentru profani, procurorii nu se vor putea orienta. Una e politica și cu totul altceva e economia, mai cu seamă industria de armament, în ale cărei labirinte juristii se pot ușor rătăci. Dar lucrurile au stat cu totul altfel. Se spune că Speer a fost surprins de cunoștințele de specialitate ale procurorului care a condus interogatoriul. Acesta făcea impresia că e inginer militar. Adevărul e, însă, că procurorul sovietic Mark Iurievici Raghinski era de profesie jurist. Dar în timpul războiului, chiar în momentul cînd Albert Speer își schimbase profesia de arhitect cu funcția de ministru hitlerist pentru problemele înarmării, viitorul său procuror, Mark Raghinski, fusese numit împuternicit al Comitetului de stat pentru Apărare într-o ramură foarte importantă a industriei de apărare a U.R.S.S. Iată de ce la Nürnberg Raghinski l-a luat în „grijă” sa pe Speer.

De optsprezece ani se află în închisoare și Baldur von Schirach, fostul conducător al „Hitlerjugend”-ului, ultimul dintre cei trei hitleriști rămași la Spandau. O singură dată, în 1950, Schirach a încercat să se sinucidă. Dar să nu vă închipuiți că tentativa a fost determinată de muștrări de conștiință. Cauza a fost mult mai banală: soția lui, Henrietta von Schirach, îl anunțase că intențază divorț.

Speer și Schirach au intrat în celulele închisorii Spandau relativ tîneri — nici unul dintre ei nu împlinise patruzeci de ani. Acum ei se apropie de șaiszeci de ani...

(SFÎRȘIT)

A. Poltorak

ÎNȚILNIRI

Revista „Znamia” publică însemnările dramaturgului A. Stein, cu titlul semnificativ, „Povestire despre felul în care apar subiectele”. Publicăm mai jos câteva fragmente din întâlnirile scriitorului cu eroii de mai târziu ai piesei sale „Hotel Astoria”, prezentată cu succes și pe scenele teatrelor noastre.

...In cursul nopții, am bătut la mașină a corespondență despre bătălia de pe Neva, pentru a o transmite, chiar în aceeași noapte de la serviciul militar de radio.

În vremea asta, prin cameră se învîrtea de zor Boris Liharev, care venise de pe front și dormea la mine, pe o canapea liberă.

Poet și colaborator al unei gazete militare, fusese în nord, de la începutul războiului. Direcția politică îl chemase la Leningrad și reușise să ajungă în oraș înainte ca acesta să fi fost complet încercuit.

Prin fereastra cu stururile puțin ridicate, priveam în noapte Călărețul de aramă, palatul Mariinski. Chiar și prin fereastra bine închisă se auzea distinct un vuiet continuu: artileria trăgea și noaptea.

Măcar dacă ar fi a noastră!

Astăzi nemții au ocupat suburbia Leningradului, Pușkin. E de necrezut!

Acolo se afla redacția unei gazete militare, la care lucra soția lui Liharev și de aceea amicul meu suporta de două ori mai greu această veste. Ce se întâmplase cu soția lui? Reușise să se evacueze? Poate că fusese omorâtă? De ce nu se afla la Leningrad, unde o căutase toată noaptea?

Un șuierat pe stradă. S-a văzut lumină. Șanihin e la post.

Coborîm storul pentru camuflaj și în clipa aceea se face auzită o bătaie în ușă. Nu, nu-i Șanihin. E Mihail Svetlov, cunoștința mea de demult, din Komsomol; cineva spusese că chipul lui seamănă din profil cu un brici. Locuiește în camera alăturată. Apariția lui e stîngace; își curăță din mers cu o batistă țeava naganului lui soldătesc.

— Bravo! exclamă el, privind-mi camera. E un foarte bun punct de tragere permanent.

Umorul negru e acum la mare cînst.

Telefonul din camera lui Svetlov e deranjat. Ridică receptorul telefonului meu și cere orașul, prin intermediul centralei.

— Dă-mi orașul. Ocupat? Nu se poate.

În salonul ofiteresc al unui vas militar, Svetlov ar fi primit cu brațele deschise.

Mărturisesc că mai târziu, după 15 ani, am transferat trista ascuțite de spirit svetloveniană asupra personajului meu, Troian, din piesa „Hotel Astoria”, asupra ziaristului moscovit Troian, care se împotmolise în septembrie, la hotelul „Astoria”.

★

...„Aviatorul-păpușă” era al doilea pilot al hidroavionului „Douglas”, un avion de transport al forțelor aeriene de pe frontul Leningradului. La începutul războiului, făcînd parte dintr-o unitate din regiunea Baltică, zburase pe un avion de bombardament.

Li bombardase pe nemți în regiunile baltice, apoi în Finlanda, apoi la Leningrad. A fost doborît la al 44-lea bombardament. S-a aruncat cu parașuta. Navigatorul și radistul se aruncaseră și ei, câteva minute mai înainte. Au aterizat pe teritoriul ocupat de nemți, în mijlocul unei păduri. Asta i-a salvat.

În jurul lor, pădurile ardeau. Au rătăcit multă vreme pe poteci neumblate, orientîndu-se spre linia frontului, după lovirile îndepărtate ale artileriei. S-au hrănit cu rădăcini și spice de griu. Pe neașteptate, în zori, au fost observați de o patrulă nemțească. Au răspuns cu focuri de armă și au nimerit într-o mlaștină, străbătînd doi kilometri în cele mai grele condiții. Erau căutați și îi auzeau pe nemți vorbind între ei. Au fost obligați să rămînă 24 de ore în mlaștină, cocoțați pe niște mușuroaie de pămînt. Mușuroaiele erau mici și puteai să te folosești de ele șezînd turcește cu un picior și cu celălalt în baltă. Douăzeci și patru de ore a tot plouat. Bătea vîntul. N-aveau țigări. Navigatorul și radistul erau tare necăjiți. Radistul își scoțea buzunarele, în căutarea prafului de tutun. Scoase din buzunar tot felul de mărunțisuri: bilete de tramvai, bilete pentru meciurile de fotbal și o foaie de hirtie mototolită. Era programul spectacolului de balet „Lacul lebedelor”, cu un scurt rezumat.

Radistul începu să citească programul cu glas nu prea ridicat, ca să uite de țigări. Despre Odetta cea albă și Odilia cea neagră. Despre tînărul prinț care trăsese cu arcul într-o lebădă. Dar nu era o lebădă, ci o fată blestemată de vrăjitorul cel rău. S-au înveselit. Și-au adus aminte cum a cumpărat programul, împreună cu biletele pentru „Lacul lebedelor”. Fiecăruia cite două bilete, numai pentru comandantul de echipaj — unul singur. N-avea cu cine merge.

Baletul nu l-au văzut. Fusese programat pentru 22 iunie.

După cîteva zile, străbătînd păduri și mlaștini, echipajul reuși să treacă linia frontului. Despre toate acestea am aflat mai târziu cînd l-am cunoscut mai bine pe pilotul secund. Îl chema Vasea. Vasea Ogariov. După cîteva luni, cînd a fost avansat comandant de echipaj, a început să fie numit Vasili Florovici și eu l-am botezat astfel pe eroul principal al piesei „Hotel Astoria” — aviatorul Konovalov, comandantul unui echipaj pe un avion de transport, ce zbura de la Leningrad și spre Leningrad.

Al. Stein

Isaia Krumin /
Fetita și pușorul

Scurtă prezentare a

Televiziunii sovietice

În 1946, marele regizor de film S. M. Eisenstein scria: „Există apoi miracolul televiziunii, o realitate vie, care ne stă în față, gata să anuleze întreaga experiență a cinematografului mute și sonore...”

Televiziunea nu a anulat experiența cinematografului, ci a căutat să și-o însușească, incorporînd-o specificului ei și aducîndu-și contribuția la o serie de inovații. Dar miracolul a devenit cotidian, în U.R.S.S., ca pretutindeni pe restul globului. Șase milioane de abonați — individuali sau colectivi — urmăresc cele două programe zilnice transmise de studiourile sovietice și se prevede că, pînă la sfîrșitul lui 1965, numărul lor va ajunge la mai mult decît dublu — 15 milioane.

Iată și cîteva jaloane ale drumului parcurs de televiziunea din U.R.S.S.:

1927: ziarul sovietic publică primele știri despre experiențe privind transmiterea imaginilor la distanță.

20 aprilie 1931: în U.R.S.S. are loc prima transmisie de televiziune, cu caracter experimental.

1 octombrie 1931: pe lungimile de undă de 379 și 720 de metri încep să funcționeze la Moscova două posturi de radio adaptate și pentru emisiunea imaginilor. Fotografii pe care le prezintă ele sînt captate de teleamatori din Odesa, Harkov, Tomsk și alte orașe.

15 octombrie 1934: are loc prima transmisie a unui program complet de televiziune, cu actori, cîntăreți etc.

1938: la Moscova (25 martie) și la Leningrad (1 octombrie) intră în funcțiune două posturi de televiziune experimentale, pe unde ultracurte.

1939: se elaborează un plan pentru dezvoltarea ulterioară a rețelei de transmisie „video”. Îndeplinirea lui este între-

ruptă de izbucnirea celui de al doilea război mondial.

7 martie 1945: are loc prima transmisie de televiziune postbelică.

15 decembrie 1945: studioul de televiziune din Moscova își începe activitatea regulată. La acea dată există în capitala U.R.S.S. 420 de abonați. În magazine încep să apară primele aparate de televiziune de fabricație sovietică, „Moskvici” și „Leningrad”.

26 mai 1951: la Leningrad are loc prima conferință științifică unională consacrată problemelor ridicate de televiziune.

5 noiembrie 1954: în studioul din Moscova se face prima transmisie experimentală de televiziune în culori.

ianuarie 1955: centrul de televiziune din Moscova începe să emită programe zilnice.

februarie 1956: intră în funcțiune cel de al doilea program cotidian.

În clipa de față, din punct de vedere

al numărului de abonați, Uniunea Sovietică se află pe al patrulea loc în lume. O preced Statele Unite (57 de milioane de abonați), Anglia (12 057 318), și Japonia (peste zece milioane).

Stațiile care emit programe sînt în număr de 67, în douăsprezece republici unionale. Alte treizeci și șase de stații au intrat de curînd în funcțiune sau sînt în curs de construcție. Stațiile de releu au ajuns și ele la peste o sută, cifră importantă dacă se ține seamă de relieful în mare majoritate plat al Uniunii Sovietice, ceea ce mărește considerabil raza de transmisie a imaginii. Pînă la sfîrșitul lui 1965, numai stațiile emițătoare vor fi peste trei sute.

Noul sediu al Centrului de televiziune din Moscova va cuprinde opt studiouri, ale căror dimensiuni vor varia de la 150 pînă la o mie metri pătrați. În clipa de față se lucrează în cele cinci studiouri construite mai de mult și, parțial, în

noua clădire. De fapt, în afara celor două canale, care emit ambele programe zilnice în alb și negru, un al treilea continuă transmisiile experimentale în culori. Se lucrează de asemenea la definitivarea unui al treilea canal în alb și negru. Telecentrul moscovit va dispune, nu peste multă vreme, de o antenă montată pe un turn înalt de 508 metri, în interiorul căruia vor intra toate instalațiile tehnice necesare.

Un lucru mai puțin cunoscut este faptul că numeroase centre din diferitele republici și regiuni ale U.R.S.S. lucrează în mod autonom, cu programe proprii. Bineînțeles ele transmit adesea și emisiunile stațiilor centrale, fie „în direct”, fie cu ajutorul filmelor, fie prin înregistrarea imaginilor cu sistemul „Ampex” (care reprezintă pentru „video” ceea ce magnetofonul este pentru „audio”).

Și acum citeva cuvinte despre cele două programe zilnice principale. Primul canal emite cotidian, înainte de prînz, între orele 12 și 13 și, după amiază, începînd de la orele 17 sau 17.30 pînă în jur de ora 23. Canalul II își începe transmisiile între orele 18 și 19 (dar uneori are și el emisii de dimineață) și durează de asemenea pînă în jurul orei 23. În total sînt circa 94 de ore de televiziune săptămînală.

Printre punctele din program cele mai gustate de telespectatori se numără: „Plimbări prin Moscova literară”, „Dicționarul muzical”, „Copiii scriu versuri”, sfaturile pedagogice, medicale, tehnice etc., orele de studiu politehnic, dezbaterile în jurul problemelor eticii noi, comuniste, emisiunile destinate copiilor și tineretului (printre care la loc de cînst se află concursurile) și, fără îndoială, transmisiile sportive.

Ing. Emil Păuceșan

Confrontarea cu civilizația

Se discută adesea despre ritmul trepidant al vieții contemporane. Problema este notorie atât pentru omul de pe stradă, supus condițiilor specifice de deplasare sau numeroaselor atracții cultural-sportive ale marilor orașe, cât și pentru aceia care urmăresc îndeaproape dezvoltarea unuia sau mai multor domenii ale științei și tehnicii. Ritmul de dezvoltare tehnico-științifică devine astăzi din ce în ce mai rapid și ar fi greșit să atribuim epitetul „epocal” doar uneia dintre cuceririle contemporane. O anchetă la întrebarea „emblemă a cărei cuceriri științifico-tehnice ar fi cea mai potrivită pentru secolul nostru?” ar întruni răspunsuri dintre cele mai variate. Printre ele ar figura cu siguranță acelea de secolul energiei atomice, al electronicii, maselor plastice, cosmonauticii, ciberneticii ș.a.

Fără a subestima cît de puțin importanța uriașă pe care au avut-o, la vremea lor, descoperiri cum au fost cea a focului, roții, mașinii cu abur etc., putem afirma că ritmul și interferența multora dintre științe provoacă, în timpurile noastre, mai mult ca oricînd, o adevărată reacție în lanț. Descoperirea în secolul trecut

pentru omenire în genere, Așadar, secolul XX ne apare, comparativ cu altele, ca un secol de răscrucă, deosebit de încăpător pentru tot felul de realizări. Și, firește, aceste realizări revoluționare ale științei și tehnicii trebuie considerate în strînsă legătură cu adîncile prefaceri sociale care au zguduit globul, culminînd cu consolidarea noii orînduirii din țările socialiste, orînduire lipsită de exploatarea omului de către om.

Soarele aprinde becurile

Nu avem posibilitatea să trecem în revistă perspectivele viitoare ale științei și tehnicii, luînd în considerare fiecare domeniu în parte. De aceea ne vom referi doar la unele probleme rezultate din atingerea unor anumite culmi în știință și tehnica viitorului, culmi ale căror baze sînt puse încă astăzi, teoretic și uneori chiar practic.

Problema energiei a preocupat omenirea din toate timpurile. Necesitățile crescînde ale industrializării provoacă azi o „foame” acută de energie. După unele date, consumul anual de energie electrică este în țările industriale avansate de 23—54 kWh pe cap de locuitor. La sfîrșitul secolului, aceste necesități vor crește de 3 ori, ceea ce ar însemna, la scară mondială, 7—8 miliarde tone de cărbune consumat drept combustibil.

Se pune, așadar, întrebarea: ce posibilități există pentru satisfacerea nevoilor de energie, cunoscînd că sursele de combustibili folosiți azi — cărbune, petrol, forța apei — sînt limitate? Chiar în timpurile noastre are loc un proces de descoperire a unor noi surse energetice, ca de pildă, energia atomică descătușată. O serie de centrale atomo-electrice din U.R.S.S., S.U.A., Franța, Anglia etc. constituie un început pe baza căruia, încă la sfîrșitul acestui deceniu, în unele locuri prețul curentului electric de această proveniență va fi la fel de ieftin ca cel de proveniență termo sau hidroelectrică.

După cum estimează savantul V. I. Vernadski, omul va căpăta astfel o sursă colosală de energie. Să reținem, pentru ceea ce va urma, că rezervele de combustibil nuclear sînt foarte mari, practic inepuizabile.

O altă soluție, mai exact o variantă a folosirii energiei

atomice, este energia termonucleară obținută prin fuziune. În Soare, sinteza unui gram de heliu din nucleole de hidrogen duce la degajarea unei energii de cca 120 000 kW. Deocamdată procesul de fuziune a fost obținut pe Pămînt, nedirijat, în bombele termonucleare. În viitor omenirea va putea depăși problemele tehnico-științifice legate de controlul acestei reacții, obținînd în scopuri pașnice energia degajată. Energia termonucleară va putea fi transformată, probabil, în energie electrică, fără a mai folosi intermediari ca turbinele și cazanele

în energie chimică 20 la sută. Peste elemente fotoelectrandament de tra la sută”. În felul mai în U.R.S.S. p de 10 000 de ori.

Dacă va mai fi unele corpuri cer curent electric. În iradițiilor care c termice decît cele elemente semicon astrul nopții l-ar electrică a Pămînt pe Lună, ar put termonucleare. Pe să fie rezolvată pierderi prea ma de energie.

Recordul ab...

Așadar, pentru gie, cheia progre nirii. Dispunînd face o cotitură, i presionante.

Secolul XX a atingerea unor cu sare în spațiu. A acum doar teore să se deplaseze sau mii de kilon viteză apropiată lută, 300 000 km/ afirmă un fizicic hicule în cuante omenirea va put pentru viteze de pe secundă, urmă fie deplasarea ve nii — fenomen c trecut, — sau p în ultimii ani, ca de intens, de mi lară. Presiunea d de un astfel de nave uriașe. Iar alte forme de e care vor funcțio finută pe calca cum afirmă acad imprima navelor

Din cele expu cluzia că posib peste unul, două tăzi, cînd ne ai inepuizabile, oar la concretizarea. gerea vitezelor l folosirea concret în scopul obține mitele spectacul cu propulsie ato submarinele aton du-se încă în faz

Dacă ne gîm Verne a atins un demonstrînd pe l tru ca după 100 realizeze efectiv ne amintim că, d tre chinezi, a pri aproape două mi de cunoștințe și c le avioanelor sup moment a urmat către sateliții art teze cosmice (8 s limpede ritmul a ar putea permite mereu sporite și precia neapărat stă privință, ci r nu putem trece din imediata apr nă atingerea un și mai scurt nu c ar însemna înde trunderea lui în doua sau a trei

Așadar, pentru dul absolut de v nicii clasice. Sec facă posibilă at absolută care, în tele mecanicii cu

Personajul c

Saltul grandio

tește pe baza er

duce spre atinge

pre care vorbea

ca, prin interme

nătătească doar

— De ce faci asta față de păpușă!
Știi doar că are dispozitiv de memorizare!

■ tubului electronic a fost resimțită astăzi pînă în biologie, iar cea a maselor plastice pînă în tehnica motoarelor reactive. Revoluția în domeniul științei și tehnicii și ritmul ei progresiv-accelerat, reprezintă un fenomen deosebit de interesant care trebuie analizat cu toată atenția. Urmărirea lui pune în evidență, pentru viitorul apropiat sau mai îndepărtat, perspective de mare interes

● Cu sursele de energie inepuizabile ale veacurilor viitoare, pe Marte poate fi creată o climă favorabilă existenței omului. Prin construirea pe această planetă a unor surse de energie termonucleară cu o capacitate de 10 000 ori mai mare ca actuala producție de pe glob, s-ar putea obține cîteva sute de trilioane de tone de oxigen, în cîteva decenii.

● Descoperirea științifică cea mai revoluționară a timpurilor noastre este electronica.

● Există încă mari rezerve pentru mărirea preciziei senzoriale a omului, a sensibilității diferențiate: oțelarii experimentați disting cîteva sute de nuanțe de culori ale metalului topit; textiliștii sau vopsitorii disting cea 100

nuanțe de negru; aviatorii disting turația motorului cu o eroare de 1—2 la sută.

● Dacă pentru activitatea unui inginer înainte vreme erau suficiente creionul, hirtia și rigla de calcul, peste 10 ani acestea vor provoca ilaritate. (John Bernal)

● În viitor omul va trebui să învețe toată viața. (John Bernal)

● Operatorul de la un laminor modern de șine efectuează cu mîinile și picioarele aproximativ 100 mișcări pe minut.

● Bogăția naturală fundamentală este creierul. (John Bernal)

● Între 1940—1960, în Uniunea Sovietică, numărul muncitorilor și funcționarilor a crescut de 2 ori, dar cel al lucrătorilor științifici de 3,6 ori. Aceași creștere a sferii de specialitate neproductivă (direct) față de cea productivă se constată și în alte țări.

● Mai mult de jumătate din ziua de muncă a oțelarilor este ocupată cu activitate intelectuală (calcul, control).

● 90 la sută din numărul savanților tuturor timpurilor trăiesc în epoca noastră.

● În secolul XIX, August Comte a cuprins în clasificarea sa 7 științe. La un congres științific în 1962 însă, au fost discutate lucrări din 14 domenii incluse într-o

singură știință, — biochimia, ea însăși o ramură a chimiei și biologiei.

● În 1800 existau, în întreaga lume, 100 publicații cu caracter științific. În 1900, cifra lor ajunge la 10 000. În 1960 ele ating 100 000, incluzînd aproximativ 3 milioane de comunicări științifice.

● Dezarmarea generală și totală ar elibera, pentru satisfacerea nevoilor materiale și culturale ale omenirii, cea 120 miliarde dolari.

● În 25 de ani, ciștigul total de pe urma dezarmării s-ar ridica la 3 000 miliarde dolari, sumă egală cu aproximativ valoarea totală a bogățiilor create pînă în prezent de munca oamenilor pe întreg globul pămîntesc.

Sfa955·ExNA etod:29raf+195resc:LAPza10
 ALAomi:650PR:FAT 13 og:77+total:GO:ate
 6:LEe:000...49SFAa:LTE:100...duKI
 ...eni...L...000...33
 ...at...E...K...A...O:
 ...e...W...R...A...N...AM
 ...AT...1...a10...RO...3...exeS
 ...33...C...ate...N...of...raf-
 ...A...O...E...0...duKI...6...R...E...3 og
 -NSAMrde44·NAL·IAT+ :000exe-49SFAa
 B.exeS00000·odu·333+INTO88·Sfa955

fotosintezei trece de
 r putea fi create noi
 ce care să atingă un
 giei pînă la 30—40
 de 100 de ani, nu
 ar putea fi sporită

exclus ca în viitor
 ele producătoare de
 la ideea că, datorită
 Lunii, mult mai pu-
 tîmint, acoperirea cu
 mari porțiuni de pe
 ceta într-o centrală
 i amintim aci că, tot
 centrale atomice sau
 cazuri ar mai rămîne
 terii pe Pămînt fără
 trilioane de kilowați

zei
 rată problema ener-
 ci și cultural al ome-
 nienirea va putea
 , către schimbări im-

pune bazele pentru
 iul vitezei de depla-
 t exista posibilitatea,
 nu un vehicul care
 mare cu atîtea sute
 mul care să atingă o
 erind că viteza abso-
 e fi atinsă, după cum
 ansformării acelor ve-
 r-un viitor îndepărtat
 bil, vehicule spațiale
 iar 280 mii kilometri
 unor rachete fotonice,
 eciplul presiunii lumii-
 tr Lebedev în veacul
 rului, dispozitiv creat
 eul de lumină extrem
 ernic decît lumina so-
 e atmosfere exercitată
 titui propulsorul unor
 vor sta la îndemîna
 folosi poate motoare
 emiterii de lumină ob-
 ei cu antimateria. Așa
 ste motoare vor putea
 tă de limită.

e să tragem însă con-
 vor deveni realitate
 Subliniem doar că as-
 obținerii unor energii
 pot îngădui să viseze
 re să le permită atin-
 tea se petrec azi, cînd
 le energii ineputabile
 mari nu depășește li-
 ens amintim de navele
 în" și „Savannah“, de
 u motor atomic aflîne-
 re.

n secol în urmă, Jules
 t pentru acele timpuri,
 etei în 80 de zile, pen-
 său Claude Verne să-l
 umai 80 de ore; dacă
 ntru prima oară, de că-
 au trebuit să se scurgă
 și răbdătoare acumulări
 i se poate depăși viteze-
 km/oră, dar că din acel
 salt spre atingerea de
 a celei de a doua vi-
 2 km/sec.) — ne apare
 t astăzi domeniilor care
 nă viteze de deplasare
 emănătoare. Fără a a-
 aliza în viitor în acea-
 prima viteză cosmică,
 l că, raportat la spațiul
 această viteză înseam-

planetei într-un timp
 it o viteză și mai mare
 lui de Pămînt, deci pă-
 cosmice următoare, a

, a fost realizat recor-
 drat în limitele meca-
 vor trebui, de aceea, să
 apropiate de viteza
 , se încadrează în limi-

mult

mporanitatea îl pregă-
 bile ne-ar putea comen-
 ti a culmilor des-
 va mai pune problema
 de energie, să se îmbu-
 lă agrotehnică, care ală-

turi de altele, să asigure hrana unui număr limitat din
 populația unei regiuni. Acum, pe baza energiei nelimitate,
 poate fi pusă chestiunea rezolvării definitive a proble-
 mele alimentare pentru întreaga populație a globu-
 lui! Cu resurse de energie nelimitate se poate trece la
 fertilizarea deșerturilor, la dirijarea climatului regiunilor
 aspre de pe glob, la obținerea unor cantități colosale de
 îngrășăminte.

Cu energii mari vor putea fi obținute, de asemenea,
 orice combinații de elemente, prin electroliză putîndu-se
 completa astfel în întregime tabloului lui Mendeleev. No-
 țiunea de „minereu“ își va pierde sensul ei natural, pro-
 blema trecînd definitiv în limitele laboratorului. După
 cum arată L. Infeld și J. Bernal, apariția sectorului com-
 bustibililor nucleari, solar etc. eliberează mari cantități
 de combustibili clasici (șitei, cărbune, gaz natural) care
 astfel vor deveni în exclusivitate materie primă pentru
 industria chimică.

Cele expuse anterior cu privire la uimitorul salt cali-
 tativ pe care-l va atinge umanitatea într-un viitor nu
 prea îndepărtat, în orice caz într-un interval minuscul
 în comparație cu zecile de mii de ani de pînă acum, ar
 putea crea impresia că ne aflăm într-un impas. Istoria
 dezvoltării naturii, a științelor despre natură, a omenirii,
 a societății arată o evoluție de la inferior la superior, de
 la simplu la complex, în mod neîntrerupt. Excluzînd
 unele stagnări temporare, posibile, istoria nu a cunoscut
 pînă acum atingerea unor limite. Cum se împacă dar

Savanții anului 2000

La începutul secolului nostru în întreaga
 lume nu existau decît 15.000 de savanți.
 În zilele noastre numărul oamenilor de
 știință întrece impunătoarea cifră de
 2.000.000! Dacă ținem seama de faptul că
 în 1961 numărul populației globului atin-
 gea aproximativ 2,9 miliarde, aceasta în-
 seamnă că numărul cercetătorilor științi-
 fici a crescut într-un răstimp destul de
 scurt la proporția de unul la 1500 de lo-
 cuitori.

Desigur, în țările cu un înalt nivel de
 dezvoltare industrială, proporția aceasta
 este și mai importantă. În Uniunea Soviet-
 ică, de pildă, o persoană din 662 își con-
 sacră activitatea științei. Și aceasta în
 urmă cu patru ani, căci data statistică de
 mai sus se referă la 1960.

Dacă numărul locuitorilor Terrei se du-
 blează în 50 de ani, știința evoluează și
 mai rapid, numărul cercetătorilor științi-
 fici dublîndu-se la fiecare opt ani și ju-
 mătate. Dacă raportul va continua să fie
 același, către anul 2.000 lumea va înregis-
 tra între 20 și 30 de milioane de savanți!
 Iar după 50 de ani, cînd planeta va numă-
 ra între 8 și 10 miliarde de locuitori, cifra
 se va ridica la nu mai puțin de... 2 mi-
 liarde. Cu alte cuvinte, un locuitor al Pă-
 mîntului din cinci va fi om de știință!

S. B.

toate acestea cu afirmația că unele sectoare ale științei
 și tehnicii vor atinge, în dezvoltarea lor accelerată, anu-
 mite bariere? Nu va dispărea, în această împrejurare,
 tocmai condiția de esență dialectică care împinge știința
 mereu înainte? Nu, un asemenea pericol nu este real.
 Căci orice orizont nou atins, rezultat al unui șir întreg
 de acumulări, nu reprezintă în istoria omenirii, ca de alt-
 fel și în natură, altceva decît abordarea unor noi ori-
 zonturi. Tezele materialist filozofice sînt de o deosebită
 claritate în această privință.

În miezul ritmului accelerat de dezvoltare în toate do-
 menii, al supunerii naturii, stă omul. Peisajul globului
 (construcții industriale, căi de comunicație, așezări) se
 va schimba, comunicațiile cosmice vor deveni frecvente,
 mașini de tot felul vor împînzii pămîntul, apa, spațiul a-
 apropiat și îndepărtat. Peste secole, imaginea de azi a
 mediului în care trăim va provoca poate zimbete, dato-
 rită marilor transformări ce vor surveni. Așa sînd lucruri
 se naște o întrebare pe deplin firească: ce se va în-
 împla atunci cu omul ca atare? Cum se va comporta el
 în această ambianță de tehnicism, cum se va adapta el

Dintr-un kilogram de uraniu, energie pe decenii!

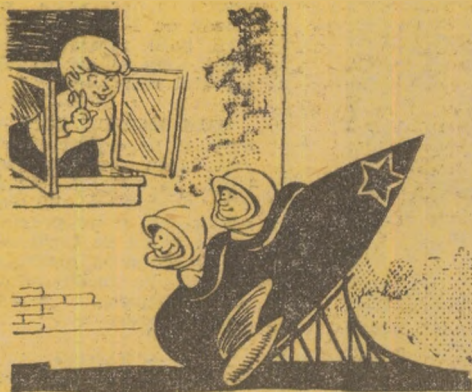
la transformările rapide din jur pe care le provoacă el
 însuși, în general, care va fi raportul dintre el și mașină
 avînd în vedere că dezvoltarea acesteia din urmă, pe li-
 nia preluării și reproducerii unor activități umane, va a-
 tînge culmi din cele mai înalte? Trecerea pe seama ma-
 șinilor electronice a activităților umane care duc inevi-
 tabil la rutină și, în parte, a unor activități creatoare va
 reduce oare sau, dimpotrivă, va amplifica dezvoltarea
 psihică, a personalității umane?

Iată o serie de întrebări de o importanță recunoscută,
 la care nu e de loc ușor, de răspuns, avînd în vedere
 complexitatea factorilor și relațiilor care intră în discu-
 ție. La prima vedere s-ar părea că și aici este vorba de
 un impas, o contradicție greu de rezolvat, o criză care
 ar putea influența cu totul negativ dezvoltarea omului.
 Numeroase romane sau nuvele științifico-fantastice, de
 pildă, privesc viața secolelor următoare prea tehnicist
 sau, altfel spus, numai din acest unghi. Totul în jur

este transformat, mașinile fac totul iar integrarea omu-
 lui în acest peisaj de automate întîmpină dificultăți. Față
 de transformările în domeniul tehnicii viitorului omu-
 lului și comportarea lui apar, în aceste lucrări, aproape
 neschimbate. Pe această latură, fantezia autorilor este
 fie neputincioasă, fie pur și simplu nesolicitată.

Dacă socotim valabilă dezvoltarea la un înalt nivel a
 posibilităților științei și tehnicii, nu putem să privim
 omul static. Omul care a ținut toporul de piatră în mînă
 nu este același cu operatorul din fața agregatului sau
 tabloului de comandă. Eliberat de activitățile rutiniere
 omul societății viitoare, care nu poate aparține decît
 comunismului, își va dezvolta nelimitat facultățile crea-
 toare. În condițiile dispariției diferenței dintre sat și oraș,
 dintre munca fizică și intelectuală, în condițiile unei
 vieți materiale asigurate, a unei zile de muncă reduse,
 timpul liber va putea fi folosit în scopul dezvoltării mul-
 tilaterale a personalității. Relațiile omului cu societatea,
 contopirea aspirațiilor fiecăruia cu aspirațiile societății nu
 vor duce elementul creator din activitatea umană la lin-
 cezeală, la o stagnare a dezvoltării proceselor psihice.
 În conjunctura exercitării experiențelor umane la dimen-
 siuni cosmice, conștiința omului va găsi noi și nebanuite
 posibilități de afirmare. Tocmai în acest proces de dez-
 voltare pe care-l va trăi omul orînduirii comuniste stă și
 posibilitatea de a rezolva pozitiv raportul om-mașină,
 om-automat. Într-o societate în care mașina este creată
 nu împotriva omului, a aspirațiilor sale și a libertății de
 a munci, ci în scopul de a-i ușura munca și înfrumuseța
 traiul, aspectele negative ale confruntării omului cu ma-
 șina vor putea fi controlate.

Elementul subiectiv — dorințele, aspirațiile social-
 umane dependente de necesitățile timpului — nu va
 slăbi spiritul uman veșnic creator ci, dimpotrivă, îl va
 stimula către realizări noi, și mai impresionante. Omul
 va juca un rol de o foarte mare importanță. Valoarea
 profund socială a realizărilor lui va determina o dezvoltare
 integrală a capacităților sale. Ritmul de dezvoltare a
 științei și tehnicii va atinge culmi și mai înalte. O dată
 atinsă această etapă, aspectele integrării omului în na-
 tură vor căpăta, privite de pe pozițiile secolului XX, po-
 tențe greu, dacă nu chiar imposibil, de întrevăzute.

— Numai să nu vă depărtați prea mult de Pămînt.

Ion Ciofu

Cercetător științific, Institutul de Psihologie
 al Academiei R.P.R.

Parazitozele intestinale

Fără să reprezinte un grup de boli specifice se zonului cald, parazitozele intestinale prin frecvența sporită pe care o capătă în timpul verii, impun măsuri profilactice speciale.

Aceste afecțiuni, determinate de prezența în intestin a unor paraziți care pot provoca tulburări locale și la distanță, sint individualizate după natura acestor agenți patogeni animali.

Lambliaza este provocată de un parazit care viețuiește în special în duoden și mai rar în intestinul subțire. Uneori, însă, lamblii sau giardia intestinalis, cum se mai numește acest parazit, poate pătrunde și în căile biliare, provocând colecistite cronice. Boala, în funcție, deci, de localizarea acestui primejdios oaspete nepoftit, poate avea o formă intestinală cu diaree, greață și lipsă de poftă de mâncare, o formă duodenală, cu dureri abdominale, greață, dureri de cap și stare de slăbiciune progresivă și, în fine, o formă biliară, cu dureri localizate în partea dreaptă a abdomenului, vărsături verzi și chiar icter (atunci când giardia formează un fel de ghem, care astupă căile biliare, împiedicând scurgerea fierii). În fața unor simptome atât de variate, diagnosticul este precizat prin tubaj duodenal cu introducerea în intestin, prin sonda de cauciuc, a unei doze de sulfat de magneziu. Adeseori se descoperă chisturi de lambie și la examenul fecalelor.

Tratamentul se face cu mepacrin (acrihin, atebriină, quinacrin) în doză de 0,10 g. de 3 ori pe zi timp de 5 zile, după mese sau o doză unică de 0,80 g. repartizată în 4 doze, fiecare doză la 10 minute. Drogul poate fi introdus și pe cale intraduodenală cu ajutorul sondei.

Dintre helmintii, parazitoza cea mai frecventă la om o constituie cea cu **ascaris lumbricoides**. Ouăle acestor viermi sint puse în libertate prin dejecțiile oamenilor și animalelor bolnave. Ele ajung în intestinul altor oameni o dată cu alimentele (mai cu seamă zarzavaturile) insuficient spălate sau țigări cu apă infectată cu acești paraziți. În intestin pot trăi și se pot înmulți mult timp fără nici un simptom pentru gazda lor. Medicul este consultat de obicei atunci când bolnavii încep să slăbească, au dureri abdominale (cam în jurul ombilicului), constipație sau diaree. Uneori aceste simptome se însoțesc de dureri de cap și chiar de reacții alergice, ca urticarie. Când viermii migrează în stomac sint eliminați (și descoperiți în felul acesta) prin vărsătură. La copii ei pot provoca și stări de nervozitate (ticuri, insomnie). Mai rar, în timpul migrației lor, cind pătrund în căile respiratorii pot cauza chiar și asfiksii, crize astmatiforme sau bronhopneumonii.

Prezența parazitului se descoperă fie în vărsături, fie la examenul microscopic al scaunelor.

Tratamentul, în afara unui regim dietetic instituit de medic, se face cu diferite substanțe sau preparate antihelmintice, dintre care cele mai active sint: **hexahidratul de piperazină** (nematocton sau

vermicid), sub formă de sirop, în doză zilnică de 2-2,5 g. la adult și pînă la 1,50 g. la copil, administrat în trei doze egale, cite una înainte de fiecare masă principală; **hexilrezorcina** (hexiocaps sau ascaridin), care se ia pe nemîncate, dimineața, în doză unică de 1 g. pentru adulți și 0,6-0,8 g. pentru copii între 6-12 ani (fiecare tabletă are 0,10 g). Tabletele nu trebuie sfărîmate cu dinții, hexilrezorcina fiind iritantă pentru mucoasa bucală și esofagiană; **santonina**, în doză zilnică de 0,01 g. pe an de vîrstă (de la 2 ani în sus), iar pentru adult în doză de 0,15-0,20 g. pe zi. Medicamentul se ia dimineața, jumătate de oră după ce s-a consumat un ceai cu zahăr și piine, doza zilnică fiind împărțită în trei porții, luate la intervale de o oră. În a 3-a zi de tratament, o oră după ultima doză, bolnavul va lua un purgativ salin (sulfat de magneziu sau sodiu). Infine, pentru copiii care, nu suportă aceste medicamente, destul de toxice dacă sint administrate fără sfatul medicului, un mijloc de tratament eficient și lipsit de orice pericol îl constituie morcovul crud, ras, administrat timp de 7-10 zile.

O altă parazitoză frecventă este **oxiuroza**, cauzată de un mic vierme, subțire și lung de abia 2-5 mm., care după ce se dezvoltă în intestin, trece în cursul nopții în rect și în sfînterul anal și își depune ouăle pe tegumentele din jur, provocînd mîncărimea anală, bine cunoscută. De-aici și persistența acestei parazitoze, care se explică prin faptul că bolnavul, scărpinîndu-se în timpul nopții, ouăle parazitului se depun pe mină, de unde, mai ales la copii, ajung din nou în intestin.

Tratamentul medical al oxiurozei, în afara piperazinei și hexilrezorcinei, în aceleași doze ca la celelalte verminoză, constă în administrarea sulfaguandinei, în doză de 2 g. la copii și de 4 g. la adult, administrată 3 zile, iar purgativul salin în ziua a 4-a. Un alt medicament cu o bună reputație este violetul de gențiană (oxiuran) sub formă de drajeuri pentru copii și adulți, care se administrează în doze de 0,01 g. pe an de vîrstă și pe zi la copii, iar la adult în doză zilnică de 0,15-0,20 g. pe zi, în trei porții, cu o oră înainte de fiecare mese principale.

Medicamentul se dă în două cicluri de 7 zile cu pauză de 7 zile între ele.

Ținînd seama de toxicitatea acestor substanțe, medicamentele trebuie prescrise și administrate sub control medical. Principala grijă trebuie să constea însă în preîntîmpinarea apariției acestor nepăcuți oaspeți ai intestinului prin respectarea riguroasă a unor elemente de igienă alimentară și individuală. Este interzisă astfel consumarea apei din bălți, lacuri sau fîntîni care nu au perimetre de protecție, Zarzavaturile și salatele, înainte de consumare trebuie bine spălate sau opărite. Closetele trebuie permanent dezinfectate. Se va combate înmulțirea muștelor, care pot fi adevărați cărauși ai paraziților. Ca mijloace de igienă individuală a nu se uita aceste reguli elementare: spălarea atentă a mînilor înainte de mese și după fiecare defecație; tăierea unghiilor și curățirea lor atentă. Infine, pentru cei bolnavi de oxiuroză se recomandă purtarea de pantalonași închiși în timpul nopții spre a evita autoinfestarea.

Dr. Anatoli Antropov

Esculap răspunde ...

FLORAN AUREL — Orăștie: Hotărîrea dv. de a vă interna din nou într-o clinică este judicioasă. Numai în urma unui examen medical complex, analize de laborator, examene de specialitate se va putea preciza diagnosticul și institui tratamentul cel mai eficient. În orice caz, fiind vorba de o boală cronică cu perioade dureroase alternînd cu faze de bine, tratamentul nu poate decît opri această evoluție, aducînd vindecarea crizei sau rîrînd mult recăderile. Vindecarea nu poate fi apreciată de dv., deoarece nici chiar dispariția „nișei” (aspectul radiologic al ulcerului) nu înseamnă vindecare. Trebuie să rămîneți în observație medicală o perioadă de 1-2 ani, posibilitatea revenirii bolii rămînd deschisă în tot acest timp și uneori chiar peste intervalul menționat.

DUMITRESCU ION — Galați: Ați omis să ne scrieți ce vîrstă aveți, acest lucru avînd o deosebită importanță. În general tumefacții de tipul celor descrise de dv. sint frecvente la adolescenți și nu prezintă nici o gravitate, fiind în legătură cu tulburări în funcționarea glandelor cu secreție internă. Va trebui să faceți un examen chirurgical pentru precizarea diagnosticului.

T. B. — Tigveni: 1) Nu este cazul să disperați, numai că în cazul respectiv tratamentul nu se poate face decît în spital. Este sarcina medicului să stabilească natura acestui tratament și să supravegheze efectuarea lui. 2) Părerea dv. că „organismul cere cantitatea dezlocuită” nu este justă. O dezințoxicare radicală este posibilă.

Sfaturi pentru excursioniști

CONSERVELE în cutie sau borcan care au capacul bombat, nu trebuie consumate. Capacul bombat este un indiciu că s-a produs o putrefacție a conținutului. Conservele din cutia de tablă o dată începute nu vor fi lăsate în cutie pentru a doua zi deoarece pot deveni dăunătoare.

BAȘICILE și roșăturile de la picioare se tratează cu apă rece și comprese, de vin zaharat sau cu apă boricată.

ODIHNA în timpul ascensiunilor se va face în poziție de sprijinire a picioarelor de o proeminență așezată mai sus decît planul pe care ședem. Poziția îngăduie destinderea completă a musculaturii. Cu spatele ne rezemăm de sacul pe care nu-l desprindem din spate.

ALIMENTAȚIA în excursii se va baza pe glucide. Unele alimente cum sint sandvișurile, biscuiții, zahărul, fructele, (lămii, mere) se vor putea consuma pe drum din mers. Se va mânca cite puțin, evitîndu-se ca după masa de prînz să se plece cu stomacul încărcat.

TRUSA medicală trebuie să însoțească orice grup de excursioniști. Ea va cuprinde feși, comprese sterile, veră, decool, antinegice, picături anticolerice, pulberă, bată, sulfamidă etc.

ECHIPAMENTUL va fi cit mai ușor și cit mai comod. Vom avea, însă, întotdeauna cu noi un pulover și un impermeabil, care vor putea fi transportate în rucsac. Se recomandă să avem capul acoperit și ochelari de soare.

OBICEIUL pe care îl au unii excursioniști de a se opri la fiecare oră sau chiar jumătate de oră pentru a mânca sau a bea apă este dăunător. Oricît de informați ai fi, nu mincați imediat ce ați ajuns la cabană. Beți întii un pahar de apă îndulcită, ceai sau limonadă apoi odihniți-vă puțin și numai după aceea mincați.

Uleiul de porumb și ateroscleroza

Cercetările efectuate în ultimul timp au demonstrat că există un raport strîns între ateroscleroză și natura grăsimilor consumate. Frecvența aterosclerozei și a complicațiilor acesteia (cardiovasculare, cerebrale și renale) este mai mare la cei care consumă grăsimi animale decît grăsimi vegetale. Printre grăsimile de origine vegetală unele nu numai că împiedică apariția aterosclerozei, dar chiar au o acțiune hipocolesterolemiantă, adică duc la scăderea colesterolului, principalul „dușman” al arterelor.

Din studiile făcute pe oameni s-a vădit că acțiunea hipocolesterolemiantă a uleiului se manifestă nu numai cînd este singura grăsimă consumată, dar chiar cînd uleiul de porumb nu reprezintă decît 75 sau chiar 50 la sută din totalul grăsimilor.

În același timp uleiul de porumb conține cantități apreciabile de vitamine și substanțe biologice active (tocofenoli, piridoxină, vitamina E, vitamina B₆) dintre care unele sint folosite izolat în tratamentul aterosclerozei pentru acțiunea lor hipocolesterolemiantă.

Uleiul de porumb va fi păstrat în sticle astupate de culoare închisă, la rece, deoarece el se oxidează sub influența luminii și a aerului devenind ineficace. În pregătirea alimentelor se va evita încălzirea pînă la fumegare sau de lungă durată, prin utilizarea repetată a aceluiași ulei.

La pupitrul electroencefalografului

Cu prilejul măreței aniversări

Zilele culturii românești în U. R. S. S.

Poporul român sărbătorește în acest an, cu un nestăvilut entuziasm, o măreață aniversare: 20 de ani de la victoria însușirii armate din august 1944, piatra de hotar a unei ere noi în istoria României. Ziua de 23 August 1944, cea mai mare sărbătoare a poporului român, ne-a adus eliberarea de sub jugul fascist, libertatea și independența, a deschis calea făuririi unei României noi, înfloritoare, socialiste. Cu îndreptățită mândrie privește poporul român la drumul glorios străbătut sub conducerea Partidului, în cei douăzeci de ani. Dintr-o țară cu o economie înapoiată, România se înfățișează în anul celei de-a XX-a aniversări a eliberării, ca o țară în continuu progres, cu o economie dinamică și complexă, cu o cultură înfloritoare puse pe de-a întregul în slujba bunăstării celor ce muncesc.

Prietenii țării noastre, întreaga lume progresistă se bucură de marele avânt al României socialiste și se pregătesc să întâmpine mărețea noastră aniversare.

În acest an, în Uniunea Sovietică, vor fi organizate, cu prilejul celei de-a XX-a aniversări a eliberării României, „Zilele culturii românești”. Desigur că aceste zile vor prilejui o nouă ilustrare a relațiilor culturale multilaterale dintre țările noastre, prezentarea celor mai de seamă realizări ultime ale artei, culturii și științei românești.

Astfel, între 19 august și 21 septembrie, va fi deschisă la Moscova (Biblioteca Lenin) și apoi la Chișinău, o mare expoziție a cărții românești care va prezenta aproape 2000 de volume și va încerca să oglindască, reprezentativ, aspecte ale dezvoltării literaturii și științei din țara noastră.

Tot la Moscova, în strălucitoarele săli ale marelui muzeu Pușkin, va fi deschisă timp de o lună (22 august—22 septembrie) o expoziție de artă plastică românească, cuprinzând 150 de lucrări de pictură și sculptură realizate după eliberare și reflectând marile elanuri, stilul de viață generos și dinamic, patosul activității poporului, frumusețile de neasemuit ale patriei noastre. Vor fi prezentați reprezentanții cei mai de seamă ai frontului artiștilor plastici aparținând tuturor generațiilor, cu cele mai semnificative creații ale lor, plasate în miezul viu, fierbinte, al actualității.

Între 22—28 august la cinematograful „Hudojstvennii” din Moscova se va desfășura festivalul filmului românesc. Vor fi

Ansambul „Perinița” va efectua anul acesta cel de al doilea turneu în U.R.S.S. Iată-l în fața publicului moscovit, cu prilejul primului turneu

prezentate cu acest prilej filmele artistice de lung metraj: *Tudor*, *Dragoste lungă de-o seară*, *La vîrsta dragostei*, *Străinul*, *Pisica de mare* și *Vacanța la mare*. Festivalul ale filmului românesc se vor desfășura în această perioadă și la Volgograd, Tbilisi și Soci, iar la Leningrad și în capitalele republicilor unionale vor avea loc zile ale filmului românesc. În felul acesta spectatorii sovietici vor avea prilejul să vizioneze noi filme românești și să aprecieze ultimele realizări obținute în domeniul cinematografiei care, în fapt, în țara noastră, este o creație a regimului democratic popular.

Și în sfîrșit, tot în cadrul zilelor culturii românești, ansambul „Perinița” va întreprinde un turneu în U.R.S.S., începînd cu data de 19 august, purtînd farmecul muzicii și ritmul avîntat al dansului românesc în țara marelui popor sovietic. Colaborarea frățească dintre oamenii de

artă, cultură și știință, sovietici și români, care se va manifesta și cu prilejul zilelor culturii va contribui în mod efectiv la stringerea relațiilor care leagă poporul nostru de poporul sovietic. „Zilele culturii românești” vor da oamenilor sovietici un nou prilej să cunoască realizările noi ale noastre culturi, închinete omului nou din

patria noastră, caracterizat prin frumusețe morală, înarmat cu concepția științifică despre lume, constructor conștient și luminos al orînduirii socialiste.

Prof. dr. Alexandru Balaci

Președintele Comitetului de Cultură și Artă al orașului București

Ziarul „Times” despre

„Țara cu cele mai multe cărți despre muzică”

„În nici o altă țară nu se publică atîtea cărți despre muzică, ca în Uniunea Sovietică” — așa începe articolul din suplimentul literar nr. 3246 al cotidianului englez „Times”, în care sînt analizate patru cărți despre muzica rusă și sovietică — trei publicate în U.R.S.S. și o a patra apărută în Anglia și consacrată lui Prokofiev.

Autorul articolului remarcă cu interes că editurile sovietice dedică foarte adesea volume omagiale și ample monografii unor date comemorative sau anumitor evenimente muzicale. Printre acestea se înscriu și două dintre lucrările recenzate — volumul închinat centenarului Conservatorului din Leningrad și volumul apărut cu ocazia aniversării a o sută de ani de la nașterea pianistului și dirijorului Alexandr Siloti.

Referindu-se la primul volum, autorul englez ajunge la concluzia că, deși printre studenții săi au fost și compozitori celebri, to-

tuși Conservatorul din Leningrad s-a remarcat în primul rînd ca o școală de interpreți. Sînt menționați profesorii Esipova, care a avut ca elevi pe pianistii Borovski, Drozdov ș. a. și profesorul Leopold Auer, cu care au studiat Yașa Heifetz, Efrem Zimbalist, Mișa Elman și alți violoniști celebri în toată lumea.

În ce privește monografia despre Siloti, apărută în editura Muzghiz din Moscova, sub titlul „A. I. Siloti, (1863—1945), Amintiri și scrisori”, autorul subliniază interesul pe care-l prezintă aceasta pentru oicine vrea să studieze muzica rusă. Siloti se numără printre personalitățile muzicale care au făcut larg cunoscută muzica rusă peste hotare; în același timp, el a oferit publicului leningrădean posibilitatea de a audia cele mai mari celebrități muzicale ale timpului său și a întreținut o corespondență activă cu renumiți compozitori și interpreți din Europa și A-

merica — Ravel, Debussy, Grieg etc.

Cel de-al treilea volum recenzat este colecția de articole intitulată „Viața muzicală a Leningradului”, care ilustrează viața muzicală a acestui oraș, de la Revoluție pînă în zilele noastre, prezentînd simfonii, oratorii și cantate, muzică de cameră și instrumentală, piese pentru pian, lieduri și prelucrări folclorice aparținînd compozitorilor locali.

Autorul vorbește cu adevărată surprindere despre marile nume ale lucrărilor muzicale create la Leningrad, despre diversitatea genurilor abordate, menționînd că în cazul cînd acestora li s-ar adăuga operele compuse la Moscova și în celelalte centre muzicale sovietice, ar rezulta sute de simfonii, concerte de pian, concerte de vioară, opere etc. — realizate de o întreagă armată de compozitori.

Elena Pricop

LA CE LUCREAZĂ ?

DMITRI ȘOSTAKOVICI :

Am terminat două cvartete. De acum mă voi consacra exclusiv operii „Pe Donul liniștit”, dedicată părții a treia și a patra a cărții lui Mihail Șolohov.

În timpul concediului, pe care îl voi petrece în R. F. Ungară, pe lacul Balaton, vreau să definitivez planul operii. Sper că la întoarcere libretul va fi în linia mari elaborat...

Consider foarte importantă pentru munca de creație a acestei opere vizita pe care o voi întreprinde în curînd, la invitația lui Mihail Șolohov, în stanița Veșenskaia. Vreau să respir aerul stepelor Donului, să mă întîlnesc cu consătenii eroilor din „Donul liniștit”, să ascult cîntecele căzăcești chiar pe meleagurile unde s-au născut ele și unde sînt cîntate de popor și firește, să capăt cit mai multe păreri și sfaturi de la însuși autorul nemuritoarei epoei.

LEV KULIDJANOV :

Realizarea filmului „Caietul albastru”, pe care l-am terminat recent, a fost foarte dificilă, dar și neobișnuit de interesantă, pasionantă chiar. Desigur, nu tot ceea ce am fi vrut să reprezentăm în film ne-a izbutit în măsura dorită, totuși acesta ne-a dăruit multe satisfacții.

Visez să continui cu un nou film leniniana cinematografică. Un film care să cuprîndă perioada ulterioară întoarcerii lui Vladimir Ilici din Finlanda și să se încheie cu victoria Revoluției. Voi utiliza interpretii din „Caietul albastru”.

Acesta este un proiect mai îndepărtat, pentru înfăptuirea căruia e necesară o muncă pregătitoare intensă și de foarte lungă durată.

Mai înainte, și anume peste cîteva luni, încep să lucrez la ecranizarea romanului „Crimă și pedeapsă” de Dostoievski, un film la care reflectez de multă vreme.

IURI MILIUTIN :

Nona mea operă — a noua ca număr — se întînlează „Ochii Aniutei”. Cu ea am revenit la tematică rusă, la tradițiile primelor mele opere.

Ațiunea se desfășoară la hotarul dintre două epoci, în anii 1914—1918, și urmărește destinul unei fete simple care străbate drumul spre împlinire.

Păstrînd nealterate trăsăturile specifice genului operetei, utilizînd toate posibilitățile oferite de acest gen am introdus în țesătura lucrării mari ansamluri și coruri și am extins scenele de masă, subliniînd prin aceasta semnificațiile ațiunii. În limbajul muzical al operetei sînt multe intonații ale cîntecelor de masă, atât de îndrăgite de tînăra generație a epoei respective.

Opereta a și fost inclusă în repertoriul multor esective ale teatrelor de comedie muzicală, pentru viitoarea stagiune.

Insula

IN JURUL LUMII

Fernando-Poo

Intr-o dimineață însorită din anul 1472, echipajul unei caravele portugheze, care străbătea apele Golfului Guineei, a zărit o insulă necunoscută. Scaldată în razele fierbinți ale soarelui tropical și acoperită de o pădure deasă și stranie — potrivit relatărilor unui martor ocular copacii de cacao ar fi fost pe atunci înalți de 30-40 de metri — insula era nespuse de frumoasă. Drept care, Fernando Poo, căpitanul caravelei, a botezat-o „Formosa”. Dar printr-un capriciu inexplicabil al istoriei, această denumire nu s-a păstrat și insula poartă astăzi numele lui Fernando Poo, descoperitorul ei. Dealtminteri, cu mult înainte de portughezi, în insulă debarcaseră navigatori din vechea Cartagină.

Începând din secolul al XVI-lea, timp de trei sute de ani insula a fost locuită de triburile bantu și hausa, care fugiseră de pe coastele apusene ale Africii, — pustiite de atacurile pirateresti ale negustorilor de sclavi — și se adăpostiseră pe această necunoscută fișie de pământ. Multă vreme, bășinașii din tribul boubi au opus o înverșunată rezistență coloniștilor portughezi, olandezi și englezi. Dar în secolul al XVIII-lea, ei au fost înfrinși și insula Fernando-Poo a devenit posesiune spaniolă, o parte a Guineei spaniole (în ea intră de asemenea și teritoriul Rio de Muni de pe continent).

Toată porțiunea care se întinde de-a lungul litoralului pină la poalele masivului muntos este acoperită cu plantații de cafea și cacao, principala bogăție a insulei. Iată motivul pentru care insula e numită „perla neagră a Spaniei”.

Dincolo de această fișie de pământ începe împărăția cezurilor și a norilor, care se risipesc către seară cînd din munți prinde să se reverse o răcoare plăcută. În insulă ploile cad egal în tot cursul anului, așa încît acolo nu există împărțirea în perioade secetoase și ploioase, caracteristice regiunilor ecuatoriale.

Pornind parcă direct din nori, pe versantele muntoase curg la vale zeci de pirișoare, care împing ca o rețea deasupra întreaga insulă. S-ar părea că natura a creat în această regiune un sistem ideal de irigație. Pe solul vulcanic al povârnișurilor muntoase crește o vegetație luxuriantă, care preschimbă muntele Santa-Isabella într-un imens turn verde, înalt de aproape trei kilometri.

Bananul, citricele, mărul, cartoful și legumele — toți acești reprezentanți ai unor zone cu climat și vegetație diferită — cresc de minune laolaltă în această insuliță,

alegându-și după plac locul de viață mai sus sau mai jos pe versantele lanțului muntos.

Propaganda oficială încearcă din răspuț să demonstreze că viața africanilor din insula Fernando-Poo ar fi un adevărat rai. E semnificativ, însă, că în acest „colțisor de rai” străinului nu prea au acces, chipurile pentru „a se menține viața idilică care există în insulă”.

Să vedem, însă, cum se prezintă această „viață idilică”?

Iată, de pildă, un exemplu. Sub voiazele fierbinți ale soarelui, cu spatele încovoat, niște marinari africani spală puntea unor nave. Ei au „cinstea” de a face serviciul în flota franchistă. Dar.. numai în calitate de simpli soldați.

Sau iată un hamal negru care se încovoiește sub povara unei lăzi cu fructe aurii care cresc în „splendida insulă”. Și el are „cinstea” de a servi metropola.

Tot în această „viață idilică” se încadrează și practica de a învrăjbi între ele triburile bășinașe. Există chiar o „teorie” potrivit căreia insularii nici nu se gîndesc să lupte pentru independență, intrucît știu că sub dominație străină trăiesc mult mai bine..

În 1960, bunăoară, în insulă a avut loc o grevă a muncitorilor agricoli de pe plantații, care cereau îmbunătățirea condițiilor lor de viață. Dar ea a fost reprimată cu cruzime iar organizatorii ei au fost torturați și exilați.

„Dacă privești insula de pe continent, deasupra ei

Vegetația luxuriantă irumpe la tot pasul

poți vedea uneori nori involburându-se. Vintul care adie de pe continent, risipește însă norii și atunci frumoasa insulă apare în toată splendoarea și măreția ei. Suflul unui al eliberării care adie deasupra insulei se va face simțit, fără îndoială, și în vâltoarea povârnișurilor muntoase din Fernando-Poo.

N. Agaianț

În drum spre Amaltea

(Urmare din numărul trecut)

Bikov apăsa, cu un gest mecanic, clapa stricată a demarorului. Dar nici un bec nu se aprindea pe panoul de comandă. Reflectorul era avariata și dispozitivul de siguranță bloca o comandă fără rost. „Acesta-i sfârșitul”, gândi Bikov. Redresă cu atenție nava și puse motoarele de siguranță pe sarcina maximă. O supraîncălzire în jurul lui în fotoliu. Asta era tot ce mai putea să facă: să reducă la minimum viteza de cădere a navei, ca să n-o lase să ardă în atmosferă. Treizeci de secunde zăcu nemiscat, privindu-și mințile care se umflau din cauza supraîncălzirii. Apoi micșoră alimentarea cu combustibil și supraîncălzirea dispăruse. Motoarele de siguranță vor frina treptat căderea, cit timp le va ajunge combustibilul. Dar combustibilul era puțin. Nimeni, niciodată, n-a putut fi salvat din înclătarea lui Jupiter. Poate din a lui Marte, a lui Mercur sau a Pământului, dar nu a giganticei planete.

Bikov se ridică greoi și se uită peste pupitrul. Pe podea, între fragmentele de masă plastică, zăcea pe spate timonierul Krutikov.

— Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov. — Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov. — Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov.

— Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov. — Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov. — Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov.

— Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov. — Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov. — Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov.

— Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov. — Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov. — Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov.

— Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov. — Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov. — Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov.

— Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov. — Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov. — Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov.

— Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov. — Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov. — Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov.

— Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov. — Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov. — Mișca, zăcea pe spate timonierul Krutikov.

— Aici sînt, răspuse Jilin de după carcasa.

— Vania trăiește, îi comunică Bikov timonierului.

— Ei, slavă domnului, spuse Krutikov și, sprijinindu-se de umărul căpitanului, se ridică în picioare.

— Treburile noastre nu-s în regulă. Cădem. Mișca. Dacă ești în stare, așază-te și calculează cum și ce-i. După părerea mea, calculatorul a rămas intact.

Ochii lui Krutikov deveniră complet rotunzi.

— Cădem? spuse el. Vasăzică asta-i. Cădem pe Jupiter? Bikov confirmă în tăcere.

— Aoleu! făcu Krutikov. Asta ne mai lipsește! Bine. Imediat.

Krutikov se instală comod în fotoliu, dar deodată se uită speriat la Bikov:

— Dar tu ai frînat, Alioșa? Ai frînat?

Bikov încuviință din cap și se duse spre Jilin, sfărîmîndu-i cioburile de pe podea. Zări o pată mică, neagră, pe tavan și încă una chiar lângă perete. Erau spărături făcute de meteorii, acoperite cu plasturi de smoa-lă. În jurul pedetelor tremurau picăturile de umezală condensată.

Jilin ședea turcește în fața combinei de control a reflectorului. Invelișul combinei era despicat în două și măruntălele prezentau un aspect puțin liniștitor.

— Ce-i la tine? întrebă Bikov.

De fapt, vedea singur ce este. Jilin își ridică fața umflată.

— Nu cunosc încă detaliile, răspuse el. E clar că-i făcută praf.

Bikov se lăsă alături de el.

— O lovitură de meteorit, spuse Jilin. Și de două ori am lovit-o chiar eu. O dată, la început cu picioarele și, pe urmă, chiar la sfîrșit, cu capul.

— Da, spuse Bikov. Sînt lucruri pe care n-ar putea să le suporte niciun mecanism. Montează garnitura de rezervă. Și mai e ceva. Cădem.

— Am auzit, Alexei Petrovici.

— De fapt, rostii gânditor Bikov, ce rost are combina de control, dacă reflectorul e sfărîmat.

— Poate că nu e sfărîmat, spuse Jilin. Bikov se uită la el, zîmbind ironic: — Această harababură poate fi explicată

7.

Nuvelă de aventuri științifico-fantastice de A. și B. STRUGAȚKI

în două feluri. Sau s-a deplasat centrul de ardere al plamei din focar, sau s-a desprins o bucată mare din reflector. Eu cred că e vorba de reflector, pentru că Dumnezeu nu există și n-are cine să mute centrul de ardere. Tu, totuși, dă-i drumul. Montează garnitura de rezervă.

Jilin petrecu din ochi spatele încovoat al căpitanului și, deodată, o văzu pe Varecika chiar lângă el. Stătea „drept” și cliepa încet din ochii bulbucași. Șopirla era vinată cu picățele albe, iar țepii de pe botul ei se zbirleau infricșător. Insemna că Varecika este foarte iritată și se simte rău. Jilin o mai văzuse în starea asta. Era pe raketodromul Mirzsa-Ciarle, cu o lună în urmă, cînd Iurkovski povestise despre uimitoarea proprietate de a adapta la șopirlelor marțiene. Pentru a demonstra acest lucru, o scufundase pe Varecika într-o baie cu apă clocotită.

Varecika căscă convulsiv și închise la loc gura ei enormă, cenușie.

— Cum e? o întrebă Jilin încet.

De pe tavan se desprinsese o picătură mare și căzu pe învelișul despicat al combinei. Jilin se uită în sus pe tavan. „Acolo e presiunea mare. Da, gîndi el, acolo presiunea atinge zeci și sute de atmosfere. Plasturii de smoa-lă nu vor rezista!”

Varecika se mișcă și căscă din nou gura. Jilin scormoni prin buzunar, găsi o chiflă și i-o aruncă. Varecika o înghiți încet și continuă să-l fixeze cu ochii ei sticloși. Jilin suspină:

— Vai de tine, nenorocito.

7.

Cînd „Tahmasib” încetă să mai facă tumb, de lansare se desprinsese de carcasa tubului de lansare și-l dezgropa pe Iurkovski de sub sfărîmăturile aparatelor.

Danghe scăpase relativ ușor. Se înclătase cu atîta disperare de tumbul de lansare încît îi țînise singurele de sub înghii, iar capul îl dureau îngrozitor.

Iurkovski era palid, cu pleoapele liliachii. Danghe îi suflă în obraz, îl scutură și-l pămui zăvăn. Capul lui Iurkovski se bălăba-

Planetocarul fonic „Tahmasib”, condus de căpitanul Bikov, se află în drum spre Amaltea, pentru a veni în ajutorul unor cercetători cosmici amenințați de foamete. În apropierea lui Jupiter planetocarul se ciocnește de un meteorit și suferă o avarie.

nea nepuțincios și planetologul nu-și mai vedea în fire. Atunci, Danghe îl țiri spre infirmerie. Pe calor era teribil de frig, iar pe pereți sclipea bruma. Danghe rică de pe un perete puțină brumă și-i atinse templele cu degetele sale ude și reci. În acel moment îl surprinse suprasarcina (Bikov începuse să frîneze). Danghe se culcă pe spate, dar i se făcu atât de rău încît trebui să se întoarcă pe burtă și-și lipi obraji de podeaua acoperită cu brumă. Cînd suprasarcina dispărură, Danghe mai rămase puțin culcat apoi se ridică, îl luă pe Iurkovski de subțori și-l țiri mai departe. Înțelegese imediat că nu va putea ajunge pînă la infirmerie, așa că intră în salonul ofițerilor, își saltă colegul pe divan și se așeză alături de el, gîfîind.

Pe urmă îi desfăcu tunică. Văzu un desfundat, care se întindea pe pieptul lui Iurkovski de la un umăr la altul. Semăna cu silueta unor plante acvatice stranie ce păreau stacojii pe pielea oacheșă. Un timp, Danghe nu înțelegese despre ce-i vorba dar se dumiri cîrînd: așa arăta urma unei puternice descărcări electrice. Probabil că Iurkovski căzuse pe niște contacte de înaltă tensiune, neizolate. Toată aparatul pentru măsurătorile planetologice funcționa sub înaltă tensiune.

Danghe porni în fugă spre compartimentul medical. După patru injecții Iurkovski deschise ochii. Erau stînși, lipsiți de expresie, dar Danghe se bucură. Iurkovski mișcă buzele, deschise gura și horcăi. Ochii i se înviorară.

— Bine, bine, stai culcat, spuse Danghe. Trebuie să mai stai puțin culcat.

Se întoarse și-l văzu în prag pe Charles Mollard, care se ținea de tocul ușii și se leșgăna încet. Fața îi era roșie, umflată, era ud din cap pînă-n picioare și dichisit cu niște țurțuri albi. Lui Danghe i se păru chiar că din el emană aburi. Cîteva minute Mollard tăcu, plimbîndu-și privirea tristă de la Danghe la Iurkovski, apoi se clătina, trecu pragul și se repezi la cel mai apropiat fotoliu. Avea o mină nenorocită și se miroase a-petisant de carne fiartă. Danghe își încreți nasul.

— Parcă miroase a supă, constată el.

— Oui, monsieur, incuviință trist Mollard. Fideea.

— Și cum e supă, bună?

— Bună, spuse Mollard și începu să-șiculeagă fideaua de pe haine.

În romînește de ION HOBANA

(Va urma)

PRACTICE • FRUMOASE
IGIENICE • CONVENABILE

TRICOTAJE
din
BUMBAC
pentru adulti și copii
*Modele, contexturi
și culori diferite*

BLUZE • JACHETE
SCAMPOLOURI • VESTE
CAMAȘI • ARTICOLE
DE LENJERIE

Recomandări. Produsele se spală în apă caldă la care se adaugă puțin „Alba Lux” (o lingură la 5 litri apă). Se clătește în apă caldă și apoi rece. Se stors bine. Nu se usucă prin alinație și nici pe sobă sau calorifer.

VIZITAȚI **MAGAZINEL**

*Cooperativelor
de consum*

CARE VA OFERĂ MĂRFURI DE
BUNĂ CALITATE ȘI SORTIMENTE VARIATE

Cereti
PRODUSELE
FABRICII DE
PIELĂRIE ȘI
ÎNCĂLȚĂMINTE

13 DECEMBRIE - SIBIU

INTREPRINDEREA INDUSTRIALA ORAȘ SIBIU
Str. M. Kogălniceanu nr. 1
Tel. 3931

PRODUCE ȘI LIVREAZĂ PE BAZĂ DE COMANDĂ :

- Scaune pentru cinematografe
- Tomberoane
- Coșuri pentru gunoi menajer de 50 și 100 litri
- Port-prosoape cu 1 și 2 brațe
- Etajere cu ramă cristal
- Semiolivere din aluminiu
- Mînere uși cu șilduri
- Balamale foarfecă
- Zăvoare pentru mobilier de 70—80 mm
- Jgheaburi și burlane din tablă zincată
- Distanțiere pentru ferestre
- Cuiere garderobă

EXECUTA

- Piese turnate din bronz cu materialul clientului
- Prelucrări la strung

SOLDARE **SEZONIERĂ**

NUMAI ÎNTRE
3 AUGUST - 10 SEPTEMBRIE

MARI REDUCERI DE PREȚURI LA ARTICOLE DE VARĂ
Mărfuri de calitate - Sortimente variate

TESĂTURI: In - Bumbac - Mătase
TRICOTAJE: Bumbac - Relon
Lină amestec

MARI REDUCERI DE PREȚURI
20-25 %

MARI REDUCERI DE PREȚURI
20-30 %

INCĂLȚĂMINTE: Bărbătești - Damă
GALANTERIE - MAROCHINĂRIE
Pălării - Poșete - Cravate
CONFECTII: Rochii - Costume
Compleuri

SOLDARE **SEZONIERĂ**

NOILE UNIFORME ȘCOLARE

**Frumoase, practice, comode,
rezistente.**

Se pot cumpăra și cu plata în rate

Nu pierdeți ocazia de a fi buni gospodari, căci omul gospodar își face vara sanie și iarna car.

Vera... trece prin zid

Acum cîțva timp ziarul „Selskaia Jizn” din Moscova a primit o corespondență ieșită din comun. Trimițătorul, A. Kalistratov din orașul Ulianovsk, relatea redacției un caz excepțional și anume că o fetiță de 11 ani, Vera Petrova, vede... prin ziduri.

Cu ochii legați, micuța Vera deosebește fără nici o greutate culoarea unor hîrtii sau a unor creioane dacă le pipăie cu degetele de la mîini și de la picioare sau dacă le atinge cu umerii ori cu genunchii. Ea recunoaște, însă, culorile nu numai atingînd obiectele, ci și dacă acestea se află la distanțe de 6—8 centimetri de dînsa. S-a încercat și următoarea experiență: s-au ascuns diverse obiecte sub două-trei cărți și Vera a ghicit numaidecît despre ce anume era vorba.

Într-o zi, întinsă pe divan, și-a întrebat deodată tatăl: „— Tăticule, de ce plînge tanti din camera de-alături?” Vera nu auzise femeia plîngînd, ci „văzuse” prin zid că aceea sta la fereastră și-și ștergea ochii. A. Kalistratov, care a aflat din povestiri despre neobișnuitul dar al Verei, a vrut să se convingă personal dacă cele aflate erau adevărate sau nu și s-a dus la locuința fetiței unde a făcut la rîndu-i cîteva experiențe. A rugat-o pe Vera să „privească” cu mîinile printr-o ușă de lemn și fetița i-a numit fără să se gîndească dintr-un număr de fotografii cu rude ale ei. Atunci A. Kalistratov a dus mai departe experiența și a vrut să se convingă dacă Vera „vede” și prin-un zid de cărămidă. Fetița a palpat îndelung zidul și apoi a exclamat: „Văd niște păr”. Într-adevăr, îndărătul zidului i se „arătase” fotografia unei femei.

Primind scrisoarea, redacția ziarului „Selskaia Jizn” s-a adresat profesorului D. Fedotov, directorul Institutului de cercetări științifice în domeniul psihiatriei, rugîndu-l să explice fenomenul. D. Fedo-

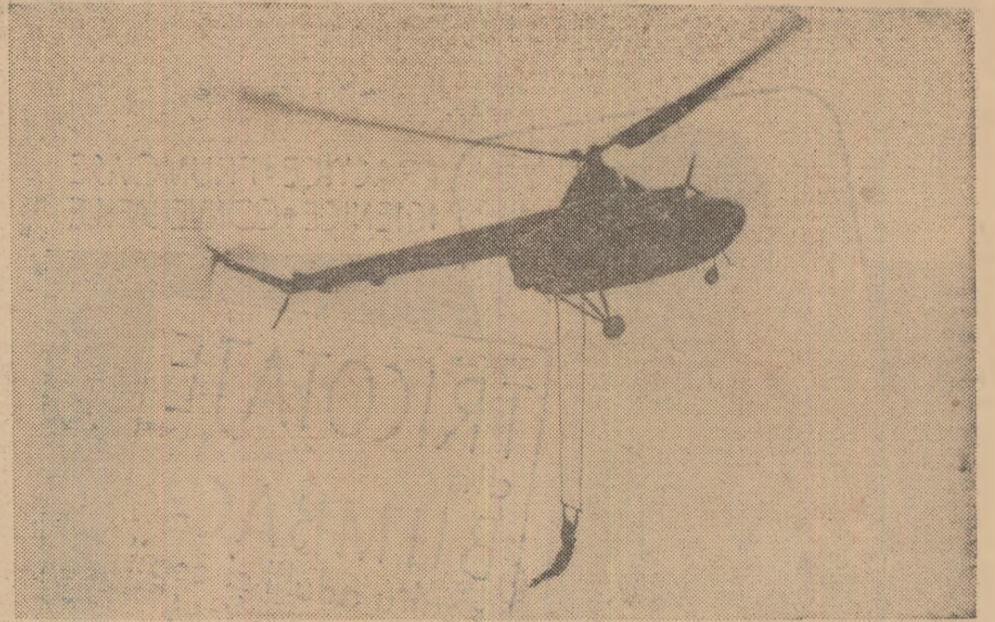
tov a răspuns în cunoștință de cauză deoarece la începutul lui aprilie o comisie specială, instituită de Ministerul Sănătății al R.S.F.S.R., se deplasase la Ulianovsk pentru a o consulta pe Vera Petrova. „Pentru a exclude orice posibilitate de a vedea ceva prin pinza cu care era legată peste ochi — a declarat profesorul Fedotov — am plasat peste ea un ecran opac. Vera deosebea culoarea unei foi de hîrtie aflată sub două sau trei cărți groase. Trecînd cotelul peste un desen, descria imaginea și culoarea lui. Palpînd cu mîna cadranul unui ceas, indica ora exactă și deplasa arătătoarele după cum i se cerea. La un moment dat am trimis-o afară din cameră și am ascuns sub covor un desen. Palpînd covorul, cu piciorul încălțat, fetița a găsit desenul și a strigat: „— E cocoșul!”

Care este explicația fenomenului?

Profesorul Fedotov a arătat că orice om are anumite părți ale suprafeței cutanate, ca de pildă pielea dintre sprâncene, extrem de sensibilă la lumină. Cînd a fost rugată să spună unde i se formează imaginea și Vera Petrova a indicat locul dintre sprâncene. La cele de mai sus trebuie adăugat că Vera nu „citește” prin piele decît atunci cînd are ochii legați, adică atunci cînd analizatorul vizual este deconectat și încep să funcționeze celelalte analizoare. Faptul acesta ridică, însă, o sumă de probleme: cum se produce excitarea receptorilor cutanați? Cum se explică faptul că nu centrul vederii, ci alte părți ale trupului creează imaginile vizuale? Ce formă de energie dă naștere procesului inițial?

Pînă nă alta știința nu poate da un răspuns precis la aceste întrebări, ci avansează numai ipoteze. Încît e nevoie încă de cercetări amănunțite.

M. V.

Elicopterul și trapezista

Comandă de animale

Nu se poate să nu fi vizitat vreodată o grădină zoologică. Dar în timp ce admirați splendidele exemplare ale faunei globului nostru v-ați întrebat oare de unde provin ele și cu cîtă trudă sint procurate?

În cele ce urmează o să dăm cîteva amănunte despre baza din Asia Mijlocie a „Centrului zoologic al U.R.S.S.” care aprovizionează cu animale rare nu numai parcurile zoologice sovietice, ci și din multe țări ale Europei. De curînd, lucrătorii acestei baze au expediat opt cuști cu riși de zăpă — niște animale zvelte de culoarea nisipului, cu cozi scurte și urechi

clăpăuge — la Londra și Haga. După care directorul bazei a primit o nouă comandă urgentă de 12 berbeci sălbatici „Marco Polo” pentru cîteva grădini zoologice din Europa.

Vînătorii de la baza sus amintită au, într-adevăr, multă bătaie de cap cu prinderea și expedierea de animale atît de solicitate în țară și peste hotare. Pe biroul directorului bazei se află în permanență teancuri de scrisori și telegrame în care se întilnesc tot mereu... hiene, șacali, nevăstuici, dihori, pelicani, bițlani, șoimi, bufnițe etc. Direcția generală farmaceutică din U.R.S.S., de pildă,

are nevoie de 100.000 de lipitori și de cîțiva litri de venin. Grădinițele vor papagai și reverife, școlile cer animale și păsări împaiate etc.

„Munca vînătorului e foarte grea și cere mult curaj, pricepere și agilitate. Înainte de a porni pe urmele fiarelor, el le studiază îndelung deprinderile și caută să le afle slăbiciunile spre a le putea folosi.

Vînarea berbecului sălbatic, de pildă, e o treabă foarte dificilă, căci animalul cîntărește în jurul a 200 de kilograme, dispune de o fenomenală forță musculară, de coarne tari ca oțelul și, pe deasupra, se mai cațără pe stînci pînă la o înălțime de cinci metri de metri... După ce un asemenea „exponat” — unul dintre cei 12 solicitanți peste hotare — a fost adus cu multă trudă la bază ferecat în lanțuri și vîrit într-o volieră, el s-a năpustit numaidecît cu coarnele în plasa de fier pe care, însă, n-a putut-o străpunge. De aceea s-a repezit cu furie într-un stîlp de beton pe care se sprijinea plasa și l-a doborît.

Sau un alt exemplu. În fața unui lup, chiar și o herghelie de cai este nepuțincoasă. Dar măgarul sălbatic nu se teme de această fiară cenușie, căci are o forță și o rezistență neobișnuită. S-a întîmplat odată ca niște vînători să alerge nebunește după un pui de măgar sălbatic în vîrstă de... numai trei zile și s’l prindă abia după 60 de kilometri de goană. Chiar și un țigru de poartă nu pot fi vînați decît noaptea, cînd e întuneric beznă și cînd hergheliele ies la adăpat. Cu acest prilej animalele merg pe potecile cele mai primejdioase pentru om. Vînătorii sint nevoiți să sape gropi în care să se adăpostească, căci viața lor este în pericol în orice clipă. Aproximativ herghelie se aude de la un kilometru. Cînd animalele ajung pe marginea apei, vînătorii încep să le sperie prin strigăte puternice. Procedul e primitiv dar sigur: măgarii sălbatici trec pe malul celălalt și nimeresc în niște plase. Ca un alt mijloc de vînat, ar mai putea fi folosit și, în prima, dar măgarii sălbatici se sperie atît de tare de ea, încît pot avea... atacuri de cord.

Întă pe scurt numai cîteva din problemele pe care le au de rezolvat lucrătorii acestei baze vestite, care desfășoară o vastă activitate și întîrii relațiilor cu multe țări din lume.

G. B.

Magazin suspendat

Pe bulevardul Kutuzov din Moscova, la imediată apropiere a stației de metrou „Kutuzovskaia”, se proiectează construirea unui nou centru comercial.

Pe o uriașă platformă de beton armat, suspendată deasupra unei linii ferate, se va construi o clădire din sticlă și beton, care va adăposti un magazin universal. Noul complex comercial va cuprinde, în afară de magazinul propriu-zis, o braserie, un cinematograf și un restaurant pe terasa de acoperiș. Pe platformă va fi amenajat și un scuar, cu arbori umbroși și o fîntină arteziană.

Mărfurile vor fi aduse cu vagoane speciale pe linia ferată ce trece pe sub platforma de beton și urecate în magazine cu lifturi puternice. Deducîndu-se magazinului va fi amenajată și o stație de parcare pentru camioane și automobile.

Uriașul complex comercial va putea deservi zilnic zeci de mii de cumpărători.

Boxerii sovietici se pregătesc pentru Tokio. La Olimpiadă trebuie să plece, evident, cei mai buni. Dar care sint cei mai buni?

Fiecare din cele zece categorii are minimum trei sau patru candidați valoroși. Va izbucni oare tînarul Stanislav Sorokin să treacă de măiestria subtilă a lui Viktor Bistrov sau veșteranul va dovedi că și pînă acum că tinerețea încă nu-i totuși cînd este vorba de performanțe? Cum se va încheia lupta pentru întîietate, nerezolvată încă, între campionul Olimpiadei de la

Roma, Oleg Grigoriev și dinamicul, rezistentul Serghei Sivko? Va dovedi oare campionul Europei, Stanislav Stepashkin că dreptul lui de a pleca la Tokio este indiscutabil sau poate că Vladimir Safronov,

plutonul de valori egale al categoriei semimijlocii, care îi cuprinde pe tinerii măestri Evgheni și Vasili Frolov, Evgheni Șerstnev, Vladimir Kirillov și Iuri Poliakov? Tot prin înfruntarea pe ring se

În jurul ringului olimpic

campionul Olimpiadei de la Melbourne va emite pretenții la fel de justificate?

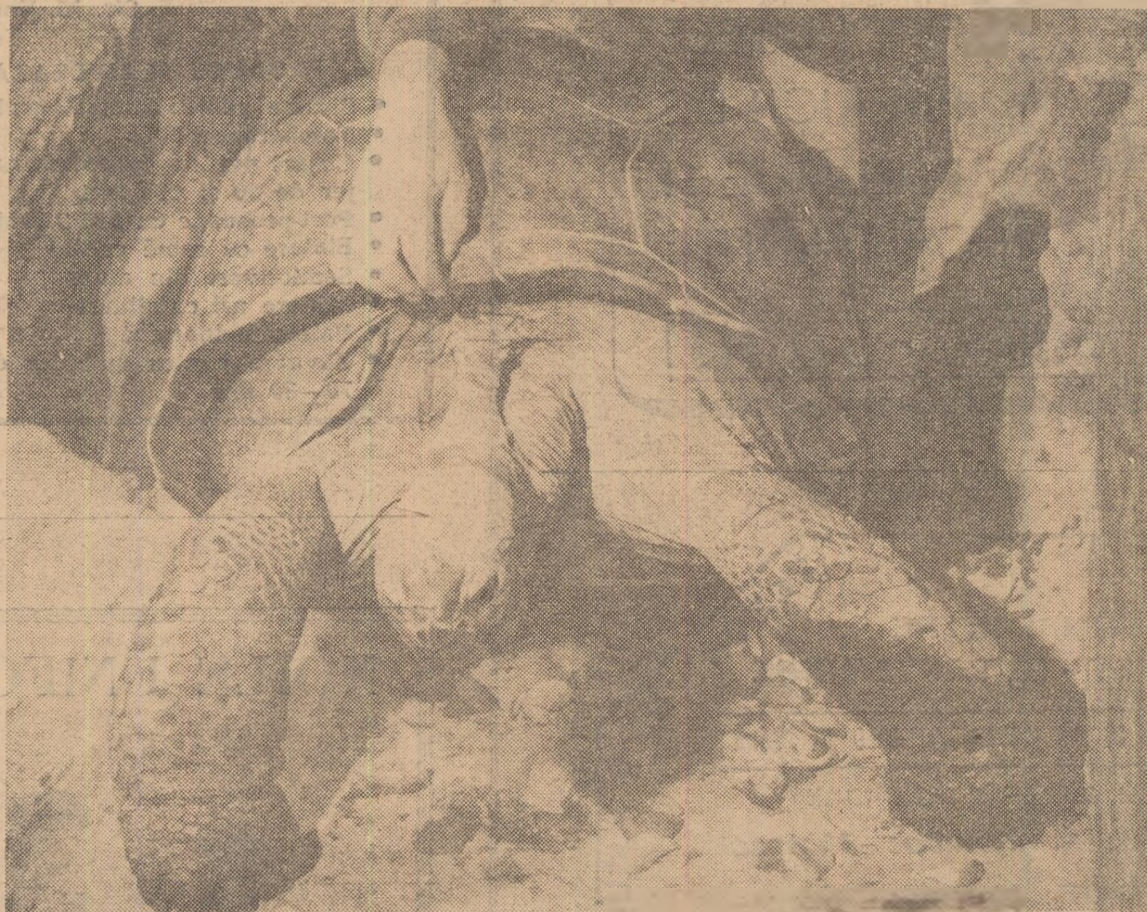
Boris Nikanorov, sau Leonid Gonciarov, sau Wellington Barannikov? Sau cui să acorzi șanse în

va stabili și cine este mai bun între „mijlociile” egali ca valoare și măiestrie Richard Tomulis, elevul marelui Șoțikas, Alois Tumin, Vladimir Trepșe, Vladimir Kurocin.

Strîns va fi și duelul dintre cei doi reprezentanți ai categoriei semigrea, vulcanicul Dan Pozdnyak și calmul stăpînitul Alexei Kiselev.

Și în sfîrșit, „greii”. Aici s-a adunat o companie foarte bună. Se antrenează asiduă puternicul Andrei Abramov, dornic să demonstreze că e încă prea devreme ca el, de trei ori campion european, să fie lăsat în rezervă după insuccesul din ultimul campionat al Europei. Alături de el își agită nerăbdător mînușile tînarul și rapidul Andrei Emelianov, eroul luptelor finale din Cupa Europei iar de a-mindoi se apropie tot mai îndrăzneț Alexandr Izesimov, cîștigătorul ultimei spartachiade.

După cum se vede, problema selecționării nu e de loc ușoară.

În centenara grădină zoologică a Moscovei, o broască festoasă care și-a sărbătorit mai de mult jubileul a 100 de ani de viață